

Съфинансирано от
Европейския съюз

СТРАТЕГИЧЕСКИ ПЛАН 2023-2027
за развитие на земеделието и селските райони

СТРАТЕГИЯ ЗА ВОМР

(ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ ЕЛЕМЕНТИ)

шрифт Times New Roman 12, междуредие 1,15

1. Географски район и население, обхванати от стратегията за ВОМР (не повече от 2 страници)

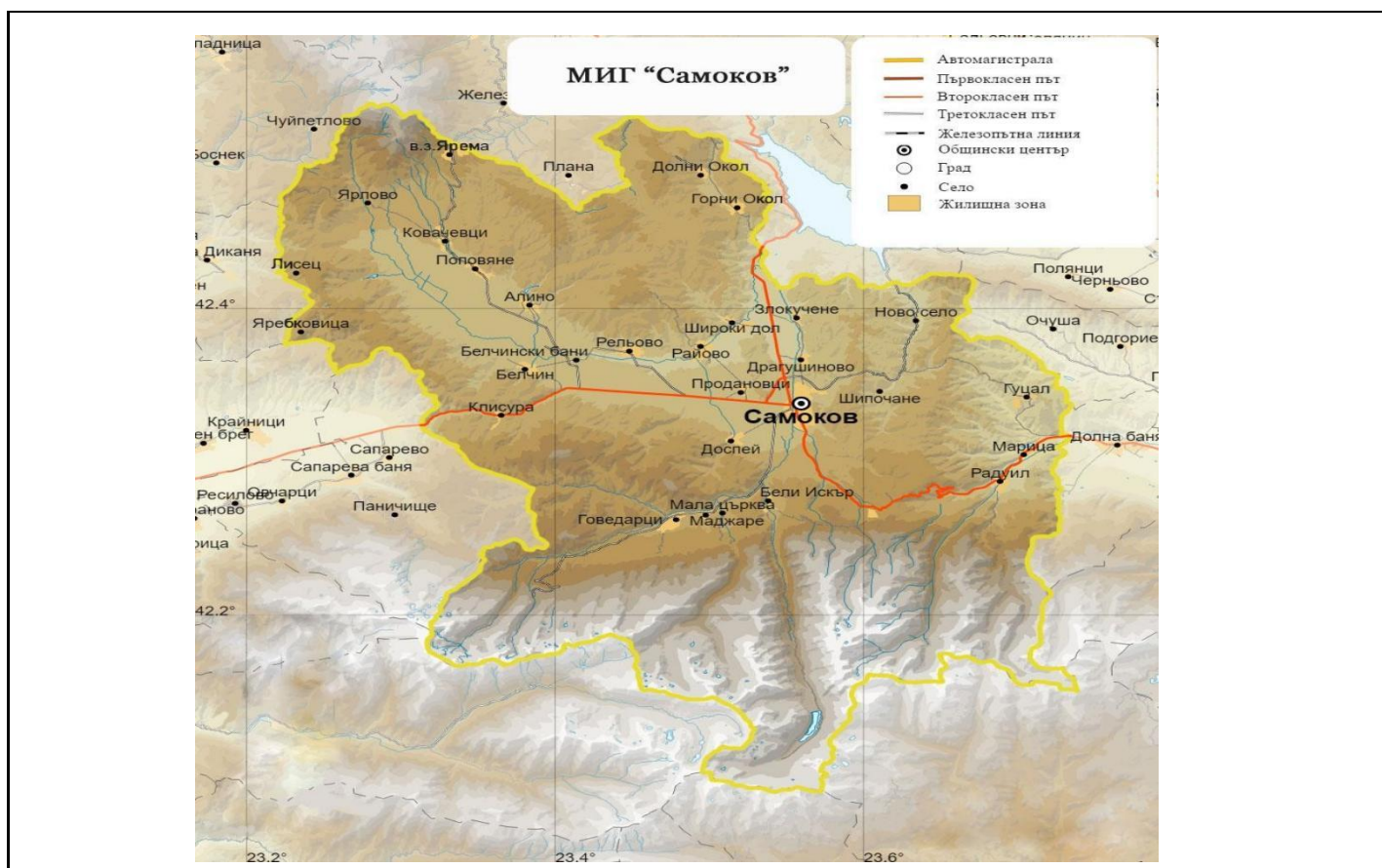
1.1. Информация за територията и населението на МИГ:

- Списък на общините, обхванати от МИГ;	В състава Местна инициативна група Самоков, е включена община Самоков, като територията на МИГ-а съвпада напълно с територията на общината.																
- Списък на населените места, обхванати от МИГ;	Територията на МИГ Самоков включва общо 28 населени места, от които един град и 27 села, както следва (по ЕКАТТЕ): град Самоков (65231), с. Алино (00391), с. Бели Искър (03441), с. Белчин (03767), с. Белчински бани (03770), с. Говедарци (15285), с. Горни окол (16599), с. Гуцал (18201), с. Долни окол (22469), с. Доспей (23039), с. Драгушиново (23491), с. Злокучене (31228), с. Клисуре (37294), с. Ковачевци (37527), с. Лисец (43832), с. Маджаре (46067), с. Мала църква (46276), с. Марица (47264), с. Ново село (52249), с. Поповяне (57697), с. Продановци (58548), с. Радуил (61604), с. Райово (61922), с. Рельово (62486), с. Шипочане (83243), с. Широки дол (83291), с. Яребковица (87535) и с. Ярлово (87552).																
- Брой жители на населените места, обхванати от МИГ.	Общият брой жители на територията на МИГ Самоков, по данни на НСИ към 31.12.2020 г. е 36 124 души, а разпределението на населението по населени места изглежда по следния начин: <table> <tr> <th>Населено място</th><th>Брой жители</th></tr> <tr> <td>Град Самоков</td><td>24 942</td></tr> <tr> <td>Село Алино</td><td>310</td></tr> <tr> <td>Село Бели Искър</td><td>575</td></tr> <tr> <td>Село Белчин</td><td>338</td></tr> <tr> <td>Село Белчински бани</td><td>19</td></tr> <tr> <td>Село Говедарци</td><td>1 220</td></tr> <tr> <td>Село Горни окол</td><td>382</td></tr> </table>	Населено място	Брой жители	Град Самоков	24 942	Село Алино	310	Село Бели Искър	575	Село Белчин	338	Село Белчински бани	19	Село Говедарци	1 220	Село Горни окол	382
Населено място	Брой жители																
Град Самоков	24 942																
Село Алино	310																
Село Бели Искър	575																
Село Белчин	338																
Село Белчински бани	19																
Село Говедарци	1 220																
Село Горни окол	382																

	Село Гуцал	151
	Село Дол ни окол	199
	Село Доспей	576
	Село Драгушиново	583
	Село Злокучене	259
	Село Клисуре	219
	Село Ковачевци	641
	Село Лисец	-
	Село Маджаре	312
	Село Мала църква	438
	Село Марица	693
	Село Ново село	74
	Село Поповяне	331
	Село Продановци	453
	Село Радуил	963
	Село Райово	614
	Село Рельово	327
	Село Шипочане	149
	Село Широки дол	996
	Село Яребковица	2
	Село Ярлово	358

1.2. Описание на географския район и карта на територията, обхваната от МИГ:

Територията на МИГ Самоков съвпада изцяло с административните граници на община Самоков, разположена е в Западна България, в южната част на Софийска област. Територията на МИГ-а е с обща площ от 1 209,859 km², което е около 17% от територията на София област.

2. Описание на процеса на участие на общността в разработване на стратегията: (не повече от 3 страници)

2.1. Описание на процеса – проведени срещи, семинари, конференции, обучения, обществени обсъждания с местната общност и описание на съответствието на стратегията с Интегрираната/ите териториална/и стратегия/и за развитие на региона/ите от ниво 2:

Дейностите по изготвяне на СВОМР се финансират по проект: №BG06RDNP001-19.610-0010 с наименование „Подготвителни дейности за разработване на Стратегия за Водено от общностите местно развитие на МИГ Самоков за периода 2023-2027” по Административен договор № РД50-37/13.03.2023г. за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по процедура BG06RDNP001-19.610 по подмярка 19.1 „Помощ за подготвителни дейности“ от мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програма за развитие на селските райони 2014-2020, подкрепена от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони.

Разработването и консултирането на Стратегията за Водено от общностите местно развитие на територията на МИГ Самоков се проведе при пълна прозрачност и при спазване на основния принцип на подхода ВОМР – „отдолу- нагоре“. По предложение на местната общност беше включена мярка за запазване на културното и природно наследство на територията (от всички читалища и НПО организации, както и от възрастните хора постъпваха предложения за съхранение на ценното народно творчество, за запознаване на младежите с народните традиции и обичаи, за да се предават от поколение на поколение).

Процеса на разработване на СВОМР премина при голям интерес и активно участие в организираниите **срещи, семинари, конференции, обучения, обществени обсъждания с местната общност:**

1. На 26.05.2023 г. в салона на НЧ „ХРИСТО БОТЕВ-1928“, с. Говедарци, се проведе информационна среща най-малко 20 участници. В срещата участваха 20 души – представители на публичния сектор, земеделски, бизнеса, производители и физически лица.
2. На 30.05.2023 г. в салона на НЧ „ВИДЕЛИНА-1932“, с. Широки дол, се проведе информационна среща най-малко 20 участници. В срещата участваха 20 души - представители на местната общност, публичния сектор, земеделски производители /картофопроизводители/, бизнес, пенсионери и физически лица.
3. На 07.06.2023 г. в салона на НЧ „Христо Ботев-1926“, с. Райово, се проведе информационна среща на която присъстваха 12 участници – представители на публичния сектор, земеделски, бизнеса, производители и физически лица.
4. На 08.06.2023 г. в село Радуил се проведе инфрмационна среща с местното население – присъстваха 15 човека, представители на местната власт, бизнеса и възрастни и самотно живеещи хора
5. На 31.08.2023 г. от 10,30 ч. в салона на НЧ „СВЕТЛИНА-1940“, с. Поповяне, се проведе информационна среща най-малко 10 участници. В срещата участваха 14 души – представители на публичния сектор, земеделски, бизнеса, производители и физически лица..
6. На 31.08.2023 г. от 18,00 ч. в с. Продановци проведе информационна среща, на която присъстваха 12 участници – представители на публичния сектор, земеделски, бизнеса, производители и физически лица.
7. На 11.09.2023г. – Еднодневно обучение на тема: Какво представлява ВОМР /Водено от общностите местно развитие/, Етапи при разработване на проект. В обучението участваха 20 души – представители на публичния сектор, земеделски, бизнеса, производители и физически лица.
8. На 12.09.2023г. - Еднодневно обучение на тема Възможности за развитие на територията чрез подхода ВОМР за периода 2023г. – 2027г. В обучението участваха 10 души – представители на публичния сектор, земеделски, бизнеса, производители и физически лица.
9. На 13.09.2023г. - Еднодневно обучение на тема Възможности за развитие на територията чрез подхода ВОМР за периода 2023г. – 2027г. В обучението участваха 10 души – представители на публичния сектор, земеделски, бизнеса, производители и физически лица.
10. На 04.09.2023 г. Проведена конференция и обществено обсъждане на първи вариант на изготвената Стратегията за Водено от общностите местно развитие на територията на МИГ Самоков. На конференцията и общественото обсъждане участваха 52 души, представители на всички заинтересовани страни.
11. На 15.04.2025 г. се проведе обществено обсъждане във връзка с изменението на изготвената СВОМР, в което взеха участие 40 души представители на всички заинтересовани страни

Местната общност е уведомена надлежно за проведените събития с цел масовото им участие в тях.

Участие в събитията взеха над 250 жители от територията на МИГ-а, като техните идеи, мнения и предложения бяха взети предвид при изготвянето на СВОМР. Това стана от една страна под формата

на проведено проучване на мненията и нагласите на жителите, а от друга страна по време на проведените събития – информационни срещи, обучения и обществени обсъждания.

На 16.05.2025 г. КВО на МИГ Самоков на проведено общо съзание на МИГ Самоков при единодушно изготвената СВОМР за периода 2023-2027 г.

Описание на съответствието на стратегията за ВОМР на МИГ Самоков с Интегрираната териториална стратегия за развитие на Югозападен регион.

Стратегията за ВОМР на МИГ Самоков е изготвена в съответствие с основните стратегически документи за развитие на местно, регионално и национално ниво, като Националната програма за развитие „България 2030”, План за интегрирано развитие на община Самоков и Интегрираната стратегия за териториално развитие на Югозападен район за планиране, в който попада територията на местната инициативна група.

Основните стратегически приоритети, специфични цели и целите към тях, които са заложи в ИТС на ЮЗР, са представени както следва:

Стратегически приоритет 1: Подкрепа на регионалните потенциали за устойчив растеж.

Специфична цел 1.1. Насърчаване на интелигентен и иновативен икономически преход към неутрална по отношение на климата икономика.

Специфична цел 1.2. Подкрепа за включване в растежа на специфичните природни и културни потенциали на ЮЗР.

Стратегически приоритет 2: Инвестиране в човешкия капитал и преодоляване на регионалните дисбаланси в осигуряването на достъп до качествени услуги.

Специфична цел 2.1. Образование и обучение за квалифицирана работна сила.

Специфична цел 2.2. Осигуряване на равен достъп до качествени здравни и социални услуги.

Стратегически приоритет 3: По-добре свързан и устойчив регион.

Специфична цел 3.1. Подобряване на свързаността на региона в национален и международен план и на вътрешнорегионалната достъпност.

Специфична цел 3.2. Инвестиции за екологична инфраструктура и биоразнообразие.

Специфична цел 3.3. Териториално развитие и сближаване.

Специфична цел 3.4. Укрепване на трансграничните перспективи.

Съответствието между СВОМР на МИГ Самоков и Интегрираната териториална стратегия на Югозападен регион, изглеждат по следния начин:

Стратегически приоритет 1: Подкрепа на регионалните потенциали за устойчив растеж от ИТСР на ЮЗР, си съответства със следните приоритети от стратегията за ВОМР на МИГ Самоков: Приоритет 1 и Приоритет 3. Тези приоритети с техните специфични цели и цели от СВОМР на МИГ, съответстват специфичните цели от ИТСР на ЮЗР, по следния начин:

Специфична цел 1.1. Насърчаване на интелигентен и иновативен икономически преход и преход към неутрална по отношение на климата икономика от ИТСП на ЮЗР, си съответства със следните Специфични цели от Приоритет 1 на СВОМР:

Специфична цел 1.2. Максимално използване на наличния икономически потенциал, повишаване конкурентоспособността и постигане на устойчиво развитие и нейните две цели: Цел 1.2.1. и Цел 1.2.2.

Специфична цел 1.3. Осигуряване на подкрепа в изпълнението на дейности, чрез включване на местната общност с двете си цели: Цел 1.3.1. и Цел 1.3.2.

Специфична цел 1.2. Подкрепа за включване в растежа на специфичните природни и културни потенциали на ЮЗР от ИТСП на ЮЗР, си съответстват със следните Специфични цели от Приоритет 1 на СВОМР на МИГ:

Специфична цел 1.1. Развитие на селскостопанските дейности и подобряване качеството на селскостопанската продукция с двете си цели: Цел 1.1.1. и Цел 1.1.2.

Специфична цел 1.2. Максимално използване на наличния икономически потенциал, повишаване конкурентоспособността и постигане на устойчиво развитие с една от целите си: Цел 1.2.1. и следните Специфични цели от Приоритет 3 на СВОМР:

Специфична цел 3.1. Опазване на недвижимото и движимо културно и природно наследство, с двете си цели: Цел 3.1.1. и Цел 3.1.2.

Стратегически приоритет 2: Инвестиране в човешкия капитал и преодоляване на регионалните дисбаланси в осигуряването на достъп до качествени услуги, от ИТСП на ЮЗР, си съответства с Приоритет 2 от настоящата СВОМР на МИГ Самоков. Този приоритет с неговите Специфичните цели и целите от стратегията за ВОМР, отговаря на следните такива от ИТСП на ЮЗР:

Специфична цел 2.1. Образование и обучение за квалифицирана работна сила от ИТСП на ЮЗР, си съответства със следната Специфична цел и целите към нея от СВОМР:

Специфична цел 2.3. Подобряване достъпа до качествено образование с нейните две цели: Цел 2.3.1. и 2.3.2.

Специфична цел 2.2. Осигуряване на равен достъп до качествени здравни и социални услуги от ИТСП на ЮЗР, си съответства на следните Специфични цели и цели, от Приоритет 2 на СВОМР:

Специфична цел 2.2. Социално-икономическа интеграция на етнически малцинства, с една от целите ѝ: Цел 2.2.3.

Стратегически приоритет 3: По-добре свързан и устойчив регион, от ИТСП на ЮЗР си съответства със следните Приоритети от СВОМР на МИГ Самоков - Приоритет 1, Приоритет 2 и Приоритет 3. Тези Заложените Приоритети с техните Специфични цели и Цели в стратегия за ВОМР на МИГ Самоков си съответстват със Специфичните цели от ИТСП на ЮЗР, по следния начин:

Специфична цел 3.1. Подобряване на свързаността на региона в национален и международен план и на вътрешнорегионалната достъпност от ИТСП на ЮЗР, отговаря на следните Специфични цели и цели от Приоритет 1 на СВОМР:

Специфична цел 1.2. Максимално използване на наличния икономически потенциал, повишаване конкурентоспособността и постигане на устойчиво развитие, с една от нейните цели: Цел 1.2.2.

Специфична цел 3.2. Инвестиции за екологична инфраструктура и биоразнообразие, от ИТСП на ЮЗР, си съответства със следните Специфични цели и Цели от Приоритет 3 на СВОМР:

Специфична цел 3.2. Повишаване осведомеността за устойчивото потребление, кръговата икономика и мониторинга на отпадъците, с нейните три цели: Цел 3.2.1., Цел 3.2.2. и Цел 3.2.3.

Специфична цел 3.3. Опазване на биологичното разнообразие, с нейните три цели: Цел 3.3.1., Цел 3.3.2. и Цел 3.3.3.

Специфична цел 3.3. Териториално развитие и сближаване от ИТСП на ЮЗР, отговаря на следните Специфични цели и цели от Приоритет 1 на стратегията за ВОМР:

Специфична цел 1.1. Развитие на селскостопанските дейности и подобряване качеството на селскостопанската продукция, с двете си цели: Цел 1.1.1. и Цел 1.1.2.

Специфична цел 1.2. Максимално използване на наличния икономически потенциал, повишаване конкурентоспособността и постигане на устойчиво развитие, с две от целите : Цел 1.2.1. и Цел 1.2.2.

Съответства на следните Специфични цели и цели от Приоритет 2 от настоящата СВОМР:

Специфична цел 2.3. Подобряване достъпа до качествено образование, с една от целите: Цел 2.3.2.

Отговаря на следните Специфични цели и цели от Приоритет 3 от стратегията за ВОМР на МИГ:

Специфична цел 3.1. Опазване на недвижимото и движимо културно и природно наследство, с две от целите си: Цел 3.1.1. и Цел 3.1.2.

Специфична цел 3.2. Повишаване осведомеността за устойчивото потребление, кръговата икономика и мониторинга на отпадъците с една от целите си: Цел 3.2.1.

Специфична цел 3.3. Опазване на биологичното разнообразие, с една от целите ѝ: Цел 3.3.1.

Стратегията за ВОМР на МИГ Самоков допринася за постигането на целите на всички финансиращи програми:

- Стратегически план за развитие на земеделието и селските райони 2023 – 2027 г;
- Програма „Развитие на човешките ресурси“ 2021 – 2027 г.;
- Програма „Околна среда“ 2021 – 2027 г.

2.2. Групи/сектори заинтересовани лица, участвали в процеса на съгласуване на стратегията:

Терминът „заинтересована страна“ описва организации, структури или личности, които имат засегнати интереси, както в делото, така и в начинанието. Определянето на заинтересованите страни е основен елемент от стратегическото управление и планирането и е предпоставка за успешно и ползотворно партньорство и тяхното включване в изпълнението на програми, стратегии, проекти, дейности и др. съвместни действия.

По време на проведените информационни срещи, обучения, информационна конференция и обществени обсъждания и разговори с хора от участие в процеса на съгласуване на стратегията следните групи/ сектори заинтересовани лица:

- представители на Община Самоков (публичен сектор);
- представители на Ообщински образователни институции (публичен сектор);
- земеделски стопани от сектор рестениевъдство, животновъдство (стопански сектор);
- представители на Предприятия от сектор преработвателен (стопански сектор);
- представители на Предприятия от сектор промишленост (стопански сектор)

- представители на сектор туризъм – хотелиерство, ресторантьорство и др. услуги (стопански сектор);
- представители на сектор строителство (стопански сектор);
- представители на сектор търговия и услуги, вкл. транспортни (стопански сектор);
- представители на Читалища, сдружения с нестопанска цел, фондации за развитие на куртурата (нестопански сектор),
- представители на Спортни клубове и др. групи от хора по интереси в обществена полза (нестопански сектор);
- хора в неравностойно положение – хора с увреждания, безработни, малцинства, възрастни хора, хора и деца със специални потребности; групи от хора в риск от бедност – ниско образовани хора, възрастни хора (нестопански сектор);
- жени и млади хора до 40 годишна възраст.

От изключителна важност е консултирането на стратегията с всички заинтересовани страни, за да се спази принципът „отдолу – нагоре“ и да се избегне рискът процесът на консултиране да попадне „под контрол“ на определени специфични групи, които могат да спечелят дивиденди единствено за себе си.

Широкият кръг от заинтересовани страни е предпоставка за липсата на пристрастие или тенденциозност при вземането на решения в областта на местното развитие и работа в полза на цялата общност. При идентифицирането на заинтересованите страни не е изключена нито една група с действителни интереси от прилагането на СВОМР.

3. Анализ на нуждите и потенциала за развитие на територията: (не повече от 10 страници)

3.1. Описание на ситуацията на територията на МИГ към момента на кандидатстване:

1. Географска характеристика и характеристика на природните ресурси на територията на МИГ Самоков.

Територията на МИГ Самоков е разположена в Западна България, в южната част на София област, като територията съвпада с административните граници на община Самоков, която е една от 4-те най-големи по площ общини в страната, след община Сливен, Столична и Добрич. Територията на МИГ заема обща площ от 1 209,859 km², което представлява малко над 17% от територията на областта. Граничи с общините Ихтиман, Костенец, Долна Баня, Якоруда, Белица, Рила, Дупница, Сапарева баня, Радомир, Перник и Столична община и има обща граница с две области - Кюстендилска и Пернишка.

Територията на МИГ се отличава с благоприятен климат, който е умерено-континентален до 1 000 m надморска височина и типично планински над 1 000 m надморска височина. Лятото се характеризира като умерено горещо, с умерени температури, но максималните стойности могат да достигнат почти до 40°C. Есента е топла, а зимата е продължителна и мека. Най-голямо влияние върху климата оказват Средиземноморските въздушни течения и надморската височина. Валежните максимуми на територията на община Самоков са регистрирани през пролетта, а минимумите през зимата, като най-високите стойности са през месец май, а най-ниските - през януари.

Релефът на територията е равнинен, средно и високопланински, като централната част на МИГ се заема от Самоковската котловина, която е разположена между планините Рила, Верила, Витоша и Плана. Най-високата точка на територията на общината се явява и най-високата точка не само в

страната, но и на Балканския полуостров - връх Мусала, който има надморска височина 2 925,4 m. Най-ниската точка на територията на МИГ се намира източно от село Марица, в басейна на река Марица и има надморска височина от 674 m.

Основна предпоставка за наличието на изобилие от водни ресурси на територията на МИГ са климатичните условия Рила планина и Самоковската котловина, като главната отводнителна артерия на територията е река Искър, която принадлежи към Черноморския водосборен басейн. През територията на МИГ протичат също и така и реките - Черни Искър, Бели Искър, Мусаленска Бистрица, Палакария и Шипочаница. Останалата част от повърхностните води, принадлежат към Беломорския водосборен басейн и се отводняват от най-горното течение на река Марица. Разнообразието от водни ресурси на територията на МИГ се дължи също така и на големия брой ледникови езера, като най-известните от тях са Маричините, Мусаленските, Мальовишките и Урдините. На територията на общината има и находища на минерални води в село Белчински бани.

Характерни за територията на МИГ Самоков са четири типа почви, които са много плодородни - планинско ливадни почви, разпространени във високите части на Витоша и Рила; кафяви горски почви - срещат се основно по склоновете на планините Витоша, Рила, Плана и Шипочанския рид; канелени горски почви - срещат се по склоновете на Верила, Говедарската котловина и Лакатишка Рила и алувиално-ливадните почви - те са разпространени основно по поречията и по специално на реките Палакария и Искър.

Полезните изкопаеми на територията на община Самоков не притежават икономическа значимост, но все пак са открити медни руди в района село Долни Окол, полиметални руди в района на село Ковачевци, находища на фелдшпати и пегматити в района на село Райово, лигнитни въглища в района на Доспейския и Самоковския въглищен басейн.

2. Характеристика на околната среда и биоразнообразието на територията на МИГ Самоков

По данни на РИОСВ, качеството на атмосферния въздух на територията на МИГ Самоков напълно отговаря на санитарно-хигиенните норми по КАВ, като това се определя от влиянието на климатичните условия, въздействието на релефа и поради факта, че липсват големи промишлени замърсители на територията. Източник на замърсяване на атмосферния въздух се явяват битови, транспортните и промишлени емисии, които генерират и разнасят фини прахови частици, серни оксиди, въглероден диоксид и метан. Процесите свързани с изгарянето на твърди горива за отопление, се явяват сериозен проблем, тъй като съдържат високи концентрации на сяра. Като основен източник CO₂ се явява транспорта и промишленото производство, както и производството на топло и електроенергия. Неблагоприятно влияние за чистотата на атмосферния въздух се явяват мъглите, като средногодишният им е брой е 60 дни по данни на РИОСВ - София.

През последните години усилено се следи за състоянието на повърхностните, подпочвените, питейните и отпадните води, като тяхното правилно управление, използване и опазване е предпоставка за устойчивото развитие и повишаване качеството на живот. Към момента антропогенното въздействие не се отразява негативно по отношение на химичното състояние на подпочвените води и повърхностните води и притежават добри питейни качества, като с редки изключения отговарят на санитарно-хигиенните норми за питейни води. Екологичното състояние на повърхностните и подземните води също може да се определи като добро. Наблюдение и контрол върху състоянието на

повърхностните води се осъществява от НАСЕМ, подсистема „Контрол и опазване на чистотата на водите“.

Основни източници на замърсяване на почвите и терените на територията на МИГ Самоков се явяват: образувани в резултат на изгаряне на въглища и течни горива газове, попадащи в почвите под формата на киселинни дъждове, локални ограничени замърсявания в района на действащо депо за отпадъци и/или нерегламентирано сметище, както и замърсявания от транспорта. Към момента, на територията на общината не са установени потенциални източници на замърсявания с ТММ, поради което не е поставен пункт на Националната система за мониторинг на почвите, не са установени и данни за наличие на значителни проблеми, които да застрашават екологичното състояние на почвите.

Биоразнообразието на територията на МИГ Самоков до голяма степен е обусловено от близостта до най-големия природен парк на Балканския полуостров - Национален парк „Рила“, където има изключително разнообразие от растителни и животински видове и са разположени около 120 езера, повечето с ледников произход. По-голямата част от природните местообитания в НП „Рила“ имат европейска и/или национална значимост. На територията на МИГ има голямо разнообразие от редки и защитени видове, категоризирани са над 280 вида мъхове, срещат се почти 3 000 вида безгръбначни животни и над 170 вида гръбначни, като от тях 99 вида са птици, което е около 30% от гнездящите видове в страната.

На територията на МИГ Самоков се намират следните елементи от Националната екологична мрежа /НЕМ/:

Защитените територии следва да се разглеждат като национално богатство и достояние. Те заемат около 27% от територията на МИГ Самоков и включват:

- Национален парк „Рила“, с обща площ от 81 046 ха. От МИГ-територията на община Самоков в парка са включени 29 378 ха., от които 25 088 ха. горски фонд и 4 290 ха. високопланински пасища и ливади. Паркът включва част от землищата на гр. Самоков и селата Говедарци, Маджаре, Мала Църква, Бели Искър и Радуил.
- Природният парк „Витоша“ заема 3 140 ха. площ от територията на МИГ „Самоков“ и включва част от землището на с. Ярлово.

Защитени зони – Натура 2000:

В екологичната мрежа НАТУРА 2000, в частта ѝ за защитените зони по чл. 6 ал. 1 т. 1 и 2 от ЗБР (Директива 92/43/ЕЕС за опазване на природните местообитания и местообитанията на видовете) попадат части от територията на МИГ, както следва:

- Защитена зона Черни рид (BG0000301) - обща територия 858.45 ха;
- Защитена зона река Палакария (BG0000617) - обща територия 3 006.73 ха;
- Защитена зона Рилски манастир (BG0000496) - обща територия 25833.53 ха;
- Защитена зона Верила (BG0000308) - обща територия 6443.42 ха;
- Защитена зона Палакария (BG0001307) - обща територия 2 785.71 ха;
- Защитена зона Витоша (BG0000113) - обща територия 27 360 ха.

За екологичната мрежа в частта за защитени зони по чл. 6 ал. 1 т. 1 и 2 от ЗБР (съгласно Директива 79/409/ЕЕС - за птиците) попадат части от територията на МИГ „Самоков“:

- Защитена зона Палакария (BG0002084) - обща територия 15 808.77 ха;
- Защитена зона Рила (BG0000495) - обща територия 77 927.16 ха.

В шест от защитените зони по НАТУРА 2000 с обща територия 13 503 ха са идентифицирани видове, чието състояние е оценено като „неблагоприятно-лошо“ и „неблагоприятно-незадоволително“, съгласно резултатите от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I“ и НПРД – 3 вида прилепи, обикновена блатна костенурка и голям гребенест тритон. За тези видове е необходимо предприемането на възстановителни дейности.

Защитени местности:

- Местността „Букова Усойка“ е с площ 16,2 ха. за опазване на вековната букова гора;
- Местността „Юруковото“ - площ 12 ха., за опазване на вековна букова гора;
- Местността „Корията“ - площ 9,6 ха;
- Местността „Чакърови поляни“ - площ 6,3 ха, за опазване на територия с характерен ландшафт;
- Местността „Черната скала“ за опазване на скално образувание.

3. Характеристика на инфраструктурата на територията на МИГ Самоков

Транспортната инфраструктурна свързаност и достъпност на територията на МИГ се обуславя от географското местоположение на общината. Транспортната инфраструктура на територията на общината е добре развита, като през нея преминават два от Трансевропейските транспортни коридори - №8 и №4. През територията на общината преминават и второкласни и третокласни пътища от РПМ. Трасетата от общинската пътна мрежа осигуряват достъп на населението от центъра на града до населените места в общината. Въпреки добрите транспортно-комуникационни връзки на общината, пътната настилка е амортизирана и има нужда от ремонт и реконструкция. Обществения транспорт на територията на общината се осъществява основно от автобуси и автомобили.

Главен източник на електроенергия за МИГ е електроенергийната система на страната, като това се осъществява посредством електрическа подстанция Самоков. Подстанцията се захранва от електроенергийна система на 110 kV, чрез електропровод „Сокол“, а допълнително от това получава захранване и от ВЕЦ „Бели Искър“, чрез електропровод 110 kV „Ястребец“. Макар и над 80% от въздушните електропроводи и трафопостовите да са преминали експлоатационни се период, мрежата средно напрежение е добре развита и в относително добро състояние, като проблем остават кабелните линии, които се нуждаят от подмяна.

Водоснабдяването на град Самоков се реализира от каптаж и речно водохващане от река Бели Искър, изградени в местност „Пукната скала“, като в случай на необходимост, съществува възможност за водовземане от Софийския водопровод от язовир „Бели Искър“, които захранват няколко села от северозападната част на общината. Друг каптаж е „Алтисамун“ на река Искър, който е все още в експлоатация и в добро експлоатационно състояние. Също има наличен изграден резервоар за питейна вода, който е основния водоем за града и има и втори изграден резервоар към село Продановци, който към момента не е в експлоатация. вътрешната водопроводна мрежа на града е напълно изградена за

нуждите на водопотреблението, а за по-голяма сигурност има и изградено двойно захранване от два независими водоизточника. За съжаление приблизително 50% от вътрешната водопроводна мрежа е амортизирана, като основната част от тръбите са етернитови и вече са износени. Територията на МИГ разполага с ПСОВ, а дъждовните води се заустват директно или чрез отливните канали на дъждопреливниците. Отпадните води на града се събират посредством изградената канализационна мрежа и се отвеждат в ПСОВ Самоков, като оттам нататък се заустват в река Искър. Системният контрол от РЗИ на състоянието на питейните води и водоизточниците на общината осигурява сигурност и безопасност в използването им за нуждите на населението.

4. Демографска характеристика на населението на територията на МИГ Самоков

Общият брой на населението на територията на МИГ Самоков, по данни на НСИ към 31.12.2020 г. е 36124 души, а средната гъстота на населението е 28 души/km². Като цяло, на територията на МИГ последните 10 години се е образувала тенденция към бавно, но постоянно намаляващо население. Половата структура на населението е неравномерна, като броя на населението от женски пол превишава броя на населението от мъжки пол. Населението на територията на МИГ може да се определи като застаряващо, тъй като броят на населението на възраст между 35 и 80+ години има силно високи стойности, докато населението на възраст между 0 и 35 години е с осезаемо по-ниски стойности.

Естественят прираст на територията на МИГ Самоков се характеризира като постоянно отрицателен през последните години, което е обусловено от много високите стойности на смъртност, спрямо ниските стойности на раждаемостта. Механичният прираст за разлика от естествения, далеч не е с толкова еднородни стойности - през целия анализиран период се редуват отрицателни и положителни стойности, като от 2021 г. насам, са регистрирани основно отрицателни стойности.

Населението в трудоспособна възраст намалява пропорционално с общото намаляване на населението на територията на МИГ, като положителна тенденция се явява известното леко покачване на населението в под трудоспособна възраст, което е бъдещото икономически активно население.

Коефициентът на икономическа активност на територията на МИГ има по-ниски стойности от средните за страната, но въпреки това броя на безработните е със сравнителни ниски стойности на база общия брой на населението.

По отношение на образователния ценз на населението на територията на община Самоков, то най-голям брой от населението има завършено средно образование, следвано от населението с основно образование, на трето място се нарежда населението с висше образование и най-малък брой от населението има със завършено начално и по-ниско образование. Това може да се счете за благоприятно явление, тъй като показва покачващи се стойности на населението с по-висока образователно квалификационна степен, в следствие на което се увеличава и броя на квалифицираните кадри.

По отношение на етническата структура на населението, то най-голям брой население се самоопределя към българската етническа група - над 80%, на второ място се нарежда населението самоопределило се като роми, на трето място е населението, посочило „друга“ етническа група, на четвърто място се нарежда населението самоопределило се към турската етническа група и най-малък брой население е посочило „не мога да определя“.

5. Икономическа характеристика на територията на МИГ Самоков

Икономическото развитие на територията на МИГ Самоков е представено от различни сектори, като основните нефинансови предприятия, които работят на територията са до 9 заети - 94% от всички работещи предприятия на територията. Икономическите показатели през последните години бележат увеличение, като това се забелязва най-силно по показателите „приходи от дейността“ и „нетни приходи от продажбите“. По отношение на печалбите и загубите на предприятията, то тези показатели бележат сходни увеличения, но печалбите са с по-високи стойности. Най-важните отрасли на територията, за развитието на местната икономика са Търговията и Туризма, а на последно място се нарежда Промислеността. Заради усиленото развитие на туризма, хотелиерството и ресторантьорството на територията на МИГ е един от най-динамично развиващите се отрасли.

По отношение на селското стопанство на територията на МИГ Самоков, то може да се определи като добре развито, като към 2023 г., регистрираните земеделски стопани са 530 броя, като спрямо предната година се отчита известно намаляване. Добивите и обхвата на обработваемата земя последните години осезаемо намалява, а основните отглеждани култури на територията са картофи, пшеница и ягодоплодни. Цялата обработваема площ на територията е 1 209 859 дка, от които земеделски земи - 495 342 дка, а най-голям дял от тях заемат ниви, трайни насаждения, ливади и пасища. Един от основните проблеми на растениевъдството на общината се явява разчленения характер на земеделските земи, поради особеностите на релефа. Друг такъв проблем се явяват хидромелиорациите, тъй като съществуващите поливни площи са около едва 5% от обработваемите площи. Животновъдния сектор също бележи спад последните години, макар и благоприятните условия за развитието на този подотрасъл. Животновъди дейности се извършват основно в селата Драгушиново, Говедарци и Рельово и в местност Боричо, град Самоков.

Територията на МИГ Самоков разполага с едно Държавно горско стопанство - ДГС Самоков, което е разположено по северните склонове на Рила и върху части от планините Верила, Плана и Ихтиманска Средна гора, а надморската му височина е между 750 m до 2 400 m. Общата площ на държавните горски територии възлиза на 31 144 ha, като над 15% от тях попадат в обхвата на 33 по „Натура 2000“. Лесистостта е 60%, а преобладаващите дървесни видове са: бял бор, смърч, ела, бяла мура, бук, зимен дъб, благун, цер и габър. Средногодишното ползване на дървесина е 52 206 m³.

Развитието на сектора лов и риболов е обусловено от благоприятни природни дадености и характеристики на околната среда. На територията на община Самоков функционира ДЛС „Искър“, което носи името на язовир „Искър“. Стопанството се намира на 25 km от град Самоков и се обитава от благороден елен, елен лопатар, дива свиня, муфлон и сърна, а от хищните видове - вълк, чакал, лисица, белка, дива котка, видра, златка и язовец. Ловностопанските райони на ДЛС „Искър“ с ловища са: „Яловарника“, „Св. Илия“, „Гущерово дере“ и „Соват бунар“. Ловното стопанство е с дългогодишни традиции в организирания ловен туризъм и разполага с ловен дом „Авала“ и ловна хижа „Искър“. Възможности освен за лов съществуват и за промишлено отглеждане на риба и практикуването на любителски риболов.

6. Социални дейности и услуги на територията на МИГ Самоков

На територията на МИГ Самоков съществуват общо 18 образователни институции, от които 13 училища и 5 детски градини. Две от училищата са държавни, а всички останали, включително и детските градини са общински. В град Самоков са разположени 10 от училищата - средни, основни и начални, а останалите три се намират в селата Говедарци, Радуил и Ярлово. От средните училища 3 са

гимназии, от които една профилирана и две професионални, едно среднообразователно и едно спортно. Цялостно погледнато общия брой на децата посещаващи училище към момента може да се приеме като устойчив, както и децата, посещаващи детски градини.

По данни на НЗОК, здравно обслужване на територията на община Самоков се осъществява от 17 регистрирани практики на общопрактикуващи лекари, сключили договор с РЗОК, от които 3 се намират в селата Ярлово, Говедарци и Марица. Една от здравните практики на град Самоков осигурява здравно обслужване и в селата Райово и Белчин, а другите 19 села се обслужват чрез практики за първична медицинска помощ в общинския център. Регистрирани са 60 специализирани медицински практики на територията, от които 29 броя са с договори със Здравна каса. В доболничната специализирана помощ, по договор с РЗОК, работещи са: 6 педиатри; 2 нефролози; 4 хирурзи; 2 ендокринолози; 1 ортопеди; 2 офталмолози; 2 акушер-гинеколози; 2 психиатри; 1 лекар по кожни и венерически болести; 1 гастроентеролог; 3 невролог; 1 пулмолози; 2 кардиолог; 1 специалист по вътрешни болести. Към здравната осигуреност на общината се включват и 10 практики за високоспециализирани дейности, 4 лаборатории в общинския център и 8 аптеки, от които 7 в град Самоков и 1 в к.к. Боровец. На територията на община Самоков има и разположена една МБАЛ Самоков, осигуряваща болнична помощ. Като цяло, здравното обслужване на територията може да се приеме като добро, макар и една част от селата да не разполага с лекарски практики.

На територията на община Самоков, се развиват както социални услуги в общността, така и резидентни социални услуги, като те предоставят за цялата община, макар и голяма част от тях да е намират в общинския център. Действащите социални услуги на територията на МИГ са: Център за социална рехабилитация и интеграция; Център за социална рехабилитация и интеграция за деца и възрастни; Дневен център за деца с увреждания; Център за ранно детско развитие; Център за настаняване от семеен тип; Център за обществена подкрепа; „Топъл обяд“; Домашен социален патронаж и Дом за стари хора - 2 броя. Съществуващите социални услуги, които се предоставят на населението на територията на МИГ покриват нуждите на населението и обхващат всички съществуващи рискови групи, което е добре за социалното развитие на територията.

7. Културно-историческо наследство и потенциал за свързани с него туристически дейности на територията на МИГ Самоков

Територията на МИГ Самоков притежава богата история и разнообразно и богато културно-историческо наследство. На територията на МИГ съществуват много археологически и архитектурни паметници, а културната дейност, която се развива на територията е разнообразна и интересна и включва различни регионални празнични традиции и характерни местни дейности. На територията функционират 25 читалища, както и Исторически музей, общинска библиотека и младежки дом, като всички тези фактори благоприятстват силно развитието на културно-историческия и събитийния туризъм.

Според Закона за нематериалното културно наследство, като такова са определени: “Устни традиции и форми на изразяване, включително и езикът като носител на нематериално културно наследство“; „Художествено-изпълнителско изкуство“; „Социални обичаи, обреди и празненства“; „Знания и обичаи, които се отнасят до природата и вселената“; „Знания и умения свързани с традиционните занаяти“.

Разнообразието от видовете спортове, които се развиват на територията на общината, са сериозна предпоставка за развитието на туризма. Територията разполага и със зимен и летен, еко, селски, спа и уелнес потенциал за развитие на туризъм. Изградените ловни стопанства, създават допълнителни възможности за развитието на туристически дейности. Територията разполага с активен туристически информационен център в град Самоков, който спомага за благоприятното развитие на туризма, като чрез него се популяризират туристически маршрути, организират се туристически изложения и се провежда активен маркетинг и реклама на съществуващите туристически обекти. На територията съществува също така и Сдружение за екотуризъм, което е съсредоточило дейностите си в опазване, поддържане и възстановяване на природните ресурси и създаване на възможност за развитието на екологичния селски туризъм.

Наличните хижи на територията на МИГ също привличат сериозен интерес към територията и непрекъснат туристически поток на любители на високопланинския туризъм и спорт. Възможности за развитие на туризъм предлагат и курортните зони, които се намират в обхвата на територията на МИГ Самоков, като те са най-атрактивни през зимния сезон, но си наблюдава тенденция към целогодишен интерес.

3.2. Идентифицирани групи от заинтересовани от изпълнението на стратегията за ВОМР лица на територията на МИГ:

В рамките на проекта по подмярка 19.1 „Помощ за подготвителни дейности“ беше проведено проучване и изготвен анализ на конкретните заинтересовани страни и техните потребности във връзка с разработването и прилагането на Стратегията за ВОМР. На територията бяха идентифицирани общо 17 групи заинтересовани страни:

Публичен сектор – 2 групи:

1. Местна власт (община и кметства) – в т.ч. кмет, заместник-кмет на община, общински съветници, кметове на села, служители на общинска администрация
2. Представители на образователни институции (училища, детски градини)

Представители и от двете групи заинтересовани лица от публичния сектор (100%) участваха в процеса на разработването на Стратегията и са представени в Общото събрание.

Стопанския сектор – 8 групи заинтересовани лица :

1. Земеделски производители – занимаващи се с растениевъдство
2. Земеделски производители – занимаващи се с животновъдство
3. Представители на предприятия от сектор Дървопреработване и целулозно-хартиена промишленост
4. Представители на предприятия от сектор Строителство
5. Представители на предприятия от сектор Промисленост

6. Представители на предприятия от сектор Хранително-вкусова промишленост

7. Представители на предприятия от сектор Търговия и Услуги

8. Представители на предприятия от сектор Туризм (хотелиерство, ресторантьорство, места за настаняване)

Представители на всичките 8 групи заинтересовани лица (100%) от стопанския сектор участваха в процеса на разработването на Стратегията и са представени в Общото събрание.

Нестопанския сектор – 7 групи заинтересовани лица:

1. Народни читалища- осъществяващи културна и просветна дейност

2. ЮЛНЦ спортни клубове

3. ЮЛНЦ – осъществяващи обучения и дейности, свързани с европейска интеграция

4. ЮЛНЦ – представителства на вероизповедания

5. ЮЛНЦ – сдружения за с развитие на туризма

6. ЮЛНЦ – сдружения, осъществяващи младежки дейности

7. ЮЛНЦ и физически лица – свързани с подпомагане, интеграция и недискриминация на уязвими и малцинствени групи

Представители на 6 групи заинтересовани лица от нестопанския сектор (85.7%) участваха в процеса на разработването на Стратегията и са представени в Общото събрание.

В целия процес по разработване на Стратегията за ВОМР участваха представители на 16 групи заинтересовани страни, което представлява 94% от идентифицираните групи и гарантира адекватно отразяване на местните потребности. В общото събрание на МИГ Самоков са представени 94% от идентифицираните групи заинтересовани страни.

3.3. Наличие на уязвими и малцинствени групи на територията на МИГ и описание на техните потребности:

На територията на МИГ Самоков, преобладаващото население се самоопределя към българската етническа група, като налични малцинствени групи се явяват от ромската и турската етническа групи.

Малцинствените групи на територията на МИГ са представени от ромската етническа група и турската етническа група, като броя на населението от ромската етническа група е 3 305 души, а броя на населението от турската етническа група е само 38 души, което показва голямата разлика между тези две малцинствени групи.

Основната потребност на тези две малцинствени групи е тяхното безпроблемно социално и икономическо интегриране на територията на МИГ Самоков, като потребностите им, могат да обособят по следния начин:

- Подобряване качеството на живот на съответните малцинствени групи, включително и на нуждаещите се от социална подкрепа;
- Подобряване на интеграцията на децата и учениците от малцинствените групи в детските градини и училищата;
- Подобряване на владението на българския език, с цел по-лесно усвояване на преподавания в училищата и детските градини материал;
- Подобряване на подготовката на преподавателите за работа с етнически малцинства;
- Предразполагане на гражданското общество към по-голяма толерантност, съпричастност и социалност към хората в неравностойно положение.

3.4. Анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите на територията на МИГ:

Силни страни	Слаби страни
- Миг Самоков е с многообразен и отличителен растителен и животински свят и благоприятни почвени условия за развитие на селското стопанство; - Добре водоснабдена територия; - Добре развита транспортна мрежа; - Образователното ниво на жителите на територията на община Самоков е на ниво, близко до средното за страната; - Здравните услуги на територията са развити на добро медицинско ниво и отговарят на нуждите на населението; - Чудесни възможности за развитие на здравен, възстановителен и културно-исторически туризъм; - Социалните услуги също са добре развити и обхващат широк диапазон от дейности; - В учебните заведения са създадени всички предпоставки за учебен процес напълно отговарящ на съвременните образователни изисквания; - Наличие на каптирани минерални извори за балнеолечебен туризъм; - Съхранено е голямо културно и духовно наследство, което е отлична предпоставка за развитието на културата; - Природните условия са подходящи за развитието и отглеждането на различни агрокултури; - Големият обем от горски територии определя възможностите за развитие на туризма, дървопреработвателната и добивна промишленост; - Богат и интересен културен календар;	- Ограничени възможности за диверсификация на стопанската дейност; - Монокултурно растениевъдство и малки и разкъсани животновъдни ферми; - Хидромелиоративните съоръжения не са достатъчно добре развити; - Недостатъчно нови инвестиции за подобряване на пътищата; - Делът на населението с основно образование е около 27 %, а на лицата с начално образование приблизително 10 %; - Застаряването на общопрактикуващите лекари и специалистите в здравните звена; - Концентрация на първичната медицинска помощ и аптеките предимно в гр. Самоков; - Недостатъчно популяризиране на културно – историческото наследство за страната и чужбина; - Независимо от нарастването на икономическите субекти броя на заетите лица намалява, чрез което се създава предпоставка за повишаване безработицата; - Липсва ясна общинска политика за подкрепа на деца в риск от отпадане от училище; - Съсредоточаването на туристическите услуги в к.к. Боровец затруднява останалата територия на МИГ „Самоков“, за цялостно развиване на притежавания потенциал от туристически дейности и услуги; - Остаряла материалната база на културните институции; - Нисък интерес към инвестиции в аграрния сектор;

- Територията на Местната инициативна група е с добра достъпност и задоволителна инфраструктура разположена на второстепенната ос на развитие Кюстендил – Дупница – Самоков – Ихтиман; - Пътната мрежа е добре развита и осигурява достъпност до всички населените места; - Чистотата на атмосферния въздух е предопределена от въздействието на релефа, климатичните условия и липсата на големи промишлени замърсители; - Добро екологично състояние на почвената покривка и липсват потенциални източници на замърсяване на почвите;	- Неблагоразумното човешко въздействие върху горския фонд и лошо поддържаната горска пътна мрежа са предпоставки за влошаване на състоянието на околната среда, а също така и за нарушаване на екологичния баланс в района; - Културният календар не е достатъчно популяризиран и няма партньорство с национални туроператори за разпространение на датите за събитията организирани на територията на МИГ “Самоков”; - Необходимо е подобряване на вътрешната и външна пътна мрежа; - Поради своите географски особености до момента територията на МИГ Самоков се обслужва единствено от автомобилен транспорт, като липсва и изграден за ползване път от висок клас; - Негативно влияние върху качеството на въздуха има отоплението с твърди горива от бита и транспорта; - Неблагоразумно използване на торове и пестициди, неправилно управление на отпадъци могат да влошат качеството на почвената покривка; - Амортизацията на водопроводната и канализационна мрежа; - Пречиствателната станция за питейни води на територията на МИГ Самоков засега е само една; - Поради някои специфики на релефа на МИГ Самоков интегрираното управление на водните ресурси, използвани от населението се затруднява, особено в отдалечените от гр. Самоков места;
Възможности - Природните дадености на територията на МИГ Самоков като географско разположение, природни и климатични условия са предпоставка за добро развитие на туризма, търговията, селското стопанство и индустрията; - Селското стопанство е с добър потенциал за бъдещото устойчиво развитие на района; - Големият дял горски територии са определящ фактор за развитие на туризма, дървопреработвателната и добивна промишленост;	Заплахи - Раздробеност на земята и сравнително пониският от средния за страната дял обработваема земя са предпоставки за ограничаване развитието на интензивно земеделие; - Прогнозите за климатичните промени и удължаването на лятото би могло да се отрази негативно върху зимния туризъм в общината и трябва да се развият по-активно алтернативни форми на туризъм през останалите сезон;

- Опазено е богато културно и духовно наследство, което е отлична предпоставка за развитието на културата и е с възможност за развитие на културно-познавателния туризъм; - Богатото биоразнообразие може да се превърне в част от отличителният туристически продукт, като също така дава възможност за извършване на редица мероприятия за защита на редките видове животни и растения; - Горският фонд е в добро общо състояние, което способства за устойчиво развитие в преработващата промишленост; - Каптираните минерални извори са предпоставка за по-добро управление на балнеолечебния туризъм; - Добра възможност за развитие на био земеделие и животновъдство, поради запазената екологична характеристика на околната среда и бързото развитие на пазарите в страната и ЕС; - Потенциал за създаване на клъстери и браншови сдружения в областта на екоземеделието и биопроизводството, с което да се увеличат заетостта и доходите на населението; - Обновяване на здравната инфраструктура (сграден фонд на здравни служби в малките населени места и др.); - Мотивиране на млади здравни работни и специалисти чрез стажантската програма на болницата и акредитацията и да обучава специализанти; - Осигуряване на достъп до аптека за осигуряване на медикаменти денонощно, както и достъп до медикаменти в малките и по-отдалечени населени места, вкл. чрез участието на социалните услуги; - Развиване на все по-добра образователна обезпеченост; - Разкриване на нови социални услуги; - По-добра медийна и комуникационна осигуреност на местните културни събития чрез национални специализирани и масови медии и портали за туризъм; - Необходимо е изготвянето на интегрирани проекти за реконструкция на ВиК мрежата в общината;	- На територията на гр. Самоков е съсредоточена предимно икономическата активност, поради което се увеличават вътрешно-регионалните диверсификации в икономическото развитие; - Концентрация на туристическите услуги в к.к. Боровец създава пречки останалата територия на МИГ „Самоков“, да разгърне притежавания потенциал за развитие на алтернативни туристически дейности и услуги; - Преобладаващ е броят на микро предприятия, които в значително по-малка степен създават трайна заетост и са по - рискови от гледна точка на продължителност на жизнения им цикъл; - Необходимо е благоустрояване на здравната инфраструктура (здравни служби) в някои от по-малките населени места, за логистична обезпеченост на пациенти и лекари (общопрактикуващи и специалисти, както и дентални лекари); - Недостатъчни инвестиции за развитие на био земеделие и животновъдство; - Риск от пълноценна осигуреност с лекари и здравни специалисти заради слаба мотивация; - Трудности свързани с привличане на млади хора в това число учители на всички равнища на образователната система в общината; - Нужда от добро обезпечаване с обучителен процес на деца в риск; - Нужно е гарантиране на възможност, вкл. транспортна за по-добро обслужване на самотно живеещите възрастни хора и други жители на общината, използващи социални услуги в отдалечени населени места; - Развиване на нови социални услуги и осигуряване на стабилност на всички услуги; - Риск от недостиг на специалисти; - Недостатъчно разширяване интереса на външни посетители чрез обвързване на местния културен продукт с туристическото предлагане в региона; - На територията на МИГ Самоков има изградена само една пречиствателна станция за питейни вода, което създава риск от влошаване на качеството при климатични промени; - Съществува и риск от влошаващи качеството на околната среда фактори като бита, транспорта, употребата на торове и пестициди, управлението на отпадъци, въздействието върху горския фонд и промишлеността;
--	---

- Природните паркове, защитените зони и местности на територията на общината са важно условие от системата за опазване на околната среда; - Добър потенциал за повишаване на енергийната ефективност, чрез осъществяването на различни мерки и дейности насочени към намаляване на потреблението на енергия и използване на ВЕИ; - Наличие на потенциал за изграждане и развитие на мощности за производството на електрическа енергия; - Създаването на единствени по рода си регионални географски означения и запазени марки увеличава конкурентоспособността и развива възможностите за навлизане на международни пазари; - Добър потенциал за диверсифициране формите на туризъм на територията на общината и увеличаване броя на чуждестранните туристи - добри възможности за развитие на ски-инфраструктура към връх Мальовица, с. Говедарци, както и в близост до гр. Самоков; - Развиване на партньорствата с неправителствени организации в областта на дейностите за деца, както и на дейностите за хора с увреждания; - Битовата газификация има голям потенциал за развитие и ще спомогне за опазване на околната среда.	
--	--

4. Цели на стратегията, включително измерими целеви стойности за резултатите, и съответните планирани действия: (не повече от 10 страници)

4.1. Цели на стратегията и приоритети за развитие на територията:

Общи цели на СВОМР на МИГ Самоков

В СВОМР на МИГ Самоков за периода 2023- 2027 г, са заложени приоритети и специфични цели, които да доразвият и допълнят заложените приоритети и цели в изпълняваната Стратегия за ВОМР 2014-2020 г.

Основните цели на стратегията за ВОМР на МИГ Самоков за програмен период 2023-2027 г. е: Общата цел на Стратегията за Водено от общностите местно развитие (СВОМР) на Местната инициативна група (МИГ) Самоков е да подобри качеството на живот и икономическото развитие на територията на общината чрез устойчиви и интегрирани подходи. Тази цел се постига чрез насърчаване на местното участие, сътрудничество и иновации, както и чрез подкрепа за малки и средни предприятия, селско стопанство, туризъм и други ключови сектори. Основният фокус е върху създаването на условия за устойчив растеж, повишаване на конкурентоспособността и социалното включване на всички жители на общината за запазване духовния и културен живот, опазване на културното и природно наследство, околната среда и биоразнообразие с цел подобряване условията и

качеството на живот, подобряване достъпа до заетост и качество на работната среда, насърчаване социалната интеграция на маргинализираните групи и създаване на по-добри условия за достъп до качествено образование.

Приоритети и специфични цели на СВОМР на МИГ Самоков

Приоритет 1. Интелигентен и приобщаващ социално-икономически растеж, сътрудничество и устойчиво развитие.

Специфична цел 1.1. Повишаване на ефективността на земеделските стопанства, увеличаване на икономическия потенциал, конкурентоспособност и пазарна ориентация

Цел 1.1.1. Инвестиции в технологични иновации, автоматизация, цифровизация, модернизация за развитие на устойчиво интелигентно земеделие

Цел 1.1.2. Добавяне на стойност на продукцията, чрез преработване и маркетинг на селскостопанските продукти, което ще повиши икономическото развитие и конкурентоспособността.

Специфична цел 1.2. Ускорено социално- икономическото развитие на общността чрез комплексно интегрирано въздействие.

Цел 1.2.1. Максимално използване и оползотворяване на икономическия потенциал, чрез осигуряване на подкрепа за развитие на неселскостопански дейности и развитие на занаяти.

Цел 1.2.2. Осигуряване на подкрепа за подобряване условията на живот на населението, чрез инвестиране в основни услуги и дребно мащабна инфраструктура.

Специфична цел 1.3. Стимулиране и активиране на общността чрез осигуряване на подкрепа в изпълнението на разнородни дейности.

Цел 1.3.1. Развитие на хоризонтални и междусекторни партньорства за изпълнението на дейности по сътрудничество за популяризиране на местната идентичност, активиране на общността за развитие на територията.

Цел 1.3.2. Подкрепа за изпълнение на дейности по управление, мониторинг, оценка и популяризиране на Стратията за ВОМР.

Приоритет 2. Подобряване достъпа до заетост и качество на работната среда, насърчаване интеграцията на маргинализираните групи и създаване на условия за достъп до качествено образование.

Специфична цел 2.1. Повишаване на заетостта и качеството на работните места.

Цел 2.1.1. Активиране, мотивиране и включване в заетост на безработни, неактивни лица и такива в неравностойно положение, хора с увреждания, лица с основно и по-ниско образование и/или без квалификация.

Цел 2.1.2. Подобряване на конкурентоспособността на уязвимите групи и безработните, чрез насърчаване за повишаване на уменията, компетенциите и професионалната им квалификация.

Специфична цел 2.2. Социално-икономическа интеграция на етнически малцинства.

Цел 2.2.1. Осигуряване на подкрепа и насърчаване на социално-икономическата интеграция на лица от маргинализираните общности, като ромите, децата в нужда и семействата им.

Цел 2.2.2. Целенасочени мерки за наемане на първа работа, стажуване, чиракуване, развитие на умения, менторство и други на младежи от маргинализираните групи.

Цел 2.2.3. Подобряване достъпа до здравни услуги и общественото здравеопазване, здравна профилактика, мерки за повишаване здравната култура и други, насочени към семейства с деца, включително и такива с увреждания и от маргинализираните общности.

Специфична цел 2.3. Подобряване достъпа до качествено образование.

Цел 2.3.1. Осигуряване на подкрепа за деца и ученици от уязвимите и маргинализирани групи; деца и ученици, търсещи международна закрила, такива с риск от отпадане от образователната система; такива с пропуски в усвояването на образователното съдържание; такива със СОП и хронични заболявания; деца и ученици с в риск и други.

Цел 2.3.2. Осигуряване на подкрепа за подобряване достъпа до качествено образование, намаляване броя на отпадащите от образователната система деца и ученици; повишаване качеството на образователната програма и насърчаване на ефективното взаимодействие на училищните общности и детските градини да работят с родителите.

Приоритет 3. Устойчиво използване на природните ресурси, опазване на околната среда, биоразнообразието и културното наследство, и запазване културния и духовен живот.

Специфична цел 3.1. Опазване на недвижимото и движимо културно и природно наследство.

Цел 3.1.1. Възстановяване, реставрация, ремонт или реконструкция на обекти на недвижимото културно наследство.

Цел 3.1.2. Подобряване условията и качеството на живот на населението чрез опазване, развитие и популяризиране на природно, културно и историческо наследство.

Специфична цел 3.2. Устойчиво използване на природно-ресурсния потенциал на територията и адаптация към климатичните промени.

Цел 3.2.1. Повишаване осведомеността на населението по отношение управлението на отпадъците относно правата, задълженията, възможностите и добрите практики за устойчиво потребление и преминаването към кръгова икономика.

Цел 3.2.3. Повишаване общественото самосъзнание чрез организиране на кампании, събития, информационни материали, публикации и други, за запознаване на населението със системата за управление на отпадъците и др.

Специфична цел 3.3. Опазване на биологичното разнообразие.

Цел 3.3.1. Подобряване на защитата и опазване на биоразнообразието и екологосъобразната инфраструктура, включително и в градските райони.

Цел 3.3.2. Повишаване осведомеността на населението относно биоразнообразието и заплахите за него, някои от които: браконьерство, използване на забранени методи и средства за лов и превенция от хищници, инвазивни видове, незаконна търговия със защитени видове и други.

Цел 3.3.3. Повишаване общественото самосъзнание за опазването на биоразнообразието чрез организиране, провеждане на събития; разработване на информационни материали; излъчвания по регионални радиостанции и телевизионни канали; онлайн публикации; разработване на информационни портали и други.

4.2. Измерими целеви стойности за резултатите (индикатори):

4.2.1. Индикатори за цялостното прилагане на стратегията за ВОМР – задължителни и специфични за МИГ:

Вид индикатор	Наименование индикатор	Единица	Количество	Източник на информация
Изходен (за изпълнение)	Брой финансирани проектни предложения	брой	45	Доклади и регистър на МИГ, ИСУН
Изходен (за изпълнение)	Стойност на БФП за цялостното прилагане на стратегията за ВОМР	лева	5 867 490	Доклади и регистър на МИГ, ИСУН
Изходен (за изпълнение)	Брой подкрепени бенефициенти, които са на възраст до 40 г., и/или жени предприемачи	брой	8	Доклади и регистър на МИГ, ИСУН
За резултат	R.37 Нови работни места по подкрепени проекти	брой	25	Доклади и регистър на МИГ, ИСУН
За резултат	R.40 Интелигентен икономически преход в селските райони: Брой на подкрепени стратегии за „умни села“	брой	1	Доклади и регистър на МИГ, ИСУН
За резултат	R.41 Свързани европейски селски райони: Дял на населението в селските райони, ползващо се от подобрения достъп до услуги и инфраструктура чрез инвестиции от ОСП	%	80	Доклади и регистър на МИГ, ИСУН

За резултат	R.42 Насърчаване на социалното включване: брой лица, обхванати от проекти, свързани с подкрепа на дейности за социално включване	брой	80	Доклади и регистър на МИГ, ИСУН
За резултат	R.0 Брой лица, включени в дейности по обучения, информационни срещи и семинари и други дейности, свързани с трансфер на знания	брой	1 000	Доклади и регистър на МИГ, ИСУН

4.2.2. Индикатори по мерки:

Вид индикатор	Наименование индикатор	Единица	Количество	Източник на информация
<i>Мярка 1. „Инвестиции в земеделски дейности“</i>				
Изходен (за изпълнение)	Брой финансирани проекти	брой	5	Доклади и регистър на МИГ, ИСУН
Изходен (за изпълнение)	Стойност на БФП на сключените договори	лева	800 000	Доклади и регистър на МИГ, ИСУН
Изходен (за изпълнение)	Брой подкрепени бенефициенти, които са на възраст до 40 г., и/или жени предприемачи	брой	2	Доклади и регистър на МИГ, ИСУН
За резултат	Нови работни места по подкрепените проекти	брой	5	Доклади и регистър на МИГ, ИСУН, отчети, трудови договори
За резултат	Подкрепени проекти, включващи инвестиции в „Социално земеделие“ и/или колективни инвестиции	брой	2	Доклади и регистър на МИГ, ИСУН, отчети
За резултат	Земеделски стопанства, получили подкрепа за въвеждане на иновации	брой	3	Доклади и регистър на МИГ, ИСУН, отчети
<i>Мярка 2. „Инвестиции за преработка на селскостопански продукти“</i>				

Изходен изпълнение)	(за Брой финансирани проекти	брой	4	Доклади и регистър на МИГ, ИСУН
Изходен изпълнение)	(за Стойност на БФП на сключените договори	лева	500 000	Доклади и регистър на МИГ, ИСУН
Изходен изпълнение)	(за Брой подкрепени бенефициенти, които са на възраст до 40 г., и/или жени предприемачи	брой	2	Доклади и регистър на МИГ, ИСУН
За резултат	Нови работни места по подкрепените проекти	Брой	7	Доклади и регистър на МИГ, ИСУН
За резултат	Предприятия, получили подкрепа за въвеждане на иновации	брой	2	Доклади и регистър на МИГ, ИСУН, отчети, трудови договори
<i>Мярка 3. „Инвестиции в неселскостопански дейности“</i>				
Изходен изпълнение)	(за Брой финансирани проекти	брой	6	Доклади и регистър на МИГ, ИСУН
Изходен изпълнение)	(за Стойност на БФП на сключените договори	лева	800 000	Доклади и регистър на МИГ, ИСУН
Изходен изпълнение)	(за Брой подкрепени бенефициенти, които са на възраст до 40 г., и/или жени предприемачи	брой	3	Доклади и регистър на МИГ, ИСУН
За резултат	Нови работни места по подкрепените проекти	брой	10	Доклади и регистър на МИГ, ИСУН, отчети, трудови договори
За резултат	Нови за територията услуги или производства	брой	2	Доклади и регистър на МИГ, ИСУН, отчети
За резултат	Предприятия, получили подкрепа за въвеждане на иновации	брой	4	Доклади и регистър на МИГ, ИСУН, отчети, трудови договори
<i>Мярка 4. „Инвестиции в основни услуги и дребни по мащаби инфраструктура“</i>				

Изходен изпълнение)	(за Брой финансирани проекти	брой	10	Доклади и регистър на МИГ, ИСУН
Изходен изпълнение)	(за Стойност на БФП на сключените договори	лева	1 400 000	Доклади и регистър на МИГ, ИСУН
За резултат	Свързани европейски селски райони: Дял на населението от територията на МИГ, ползващо се от подобрения достъп до услуги и инфраструктура чрез инвестиции от ОСП	%	80	Доклади и регистър на МИГ, ИСУН
За резултат	Брой на населените места, в които са изпълнени проекти, водещи до подобрен достъп до услуги и инфраструктура чрез инвестиции от ОСП	брой	8	Доклади и регистър на МИГ, ИСУН
<i>Марка 5. „Първична преработка и маркетинг на дървесина“</i>				
Изходен изпълнение)	(за Брой финансирани проекти	брой	3	Доклади и регистър на МИГ, ИСУН
Изходен изпълнение)	(за Стойност на БФП на сключените договори	лева	267 490	Доклади и регистър на МИГ, ИСУН
Изходен изпълнение)	(за Брой подкрепени бенефициенти, които са на възраст до 40 г., и/или жени предприемачи	брой	1	Доклади и регистър на МИГ, ИСУН
За резултат	Нови работни места по подкрепените проекти	брой	3	Доклади и регистър на МИГ, ИСУН, отчети, трудови договори
За резултат	Предприятия, получили подкрепа за въвеждане на иновации	брой	1	Доклади и регистър на МИГ, ИСУН
<i>Марка 6. „Дейности за сътрудничество и подготвителни дейности за него“</i>				

Изходен (за изпълнение)	Сключени договори	брой	2	Доклади и регистър на МИГ, ИСУН
Изходен (за изпълнение)	Стойност на сключените договори	лева	300 000	Доклади и регистър на МИГ, ИСУН
За резултат	R.40 Интелигентен икономически преход в селските райони: Брой на подкрепени стратегии за „умни села“	брой	1	Доклади и регистър на МИГ, ИСУН
За резултат	R.42 Насърчаване на социалното включване: брой лица, обхванати от проекти, свързани с подкрепа на дейности за социално включване	брой	30	Доклади и регистър на МИГ, ИСУН
<i>Мярка 7. „Дейности по управление, мониторинг и оценка на стратегията за ВОМР и нейното популяризиране“</i>				
Изходен (за изпълнение)	Броя на организиранията събития семинари, работилници, инф.срещи, конференции и медийни кампании, фестивали и празници	брой	50	Доклади и регистър на МИГ, ИСУН, протоколи, списъци
Изходен (за изпълнение)	Населени места, на които се провеждат дейностите по мярката	брой	25	Доклади и регистър на МИГ, ИСУН
Изходен (за изпълнение)	Стойност на публичните разходи за управление, мониторинг и популяризиране	лева	1 400 000	Доклади и регистър на МИГ, ИСУН
Изходен (за изпълнение)	R.42 Насърчаване на социалното включване: брой лица, обхванати от проекти, свързани с подкрепа на дейности за социално включване	брой	50	Доклади и регистър на МИГ, ИСУН, протоколи, списъци

За резултат	R.0 Брой лица, включени в дейности по обучения, информационни срещи и семинари и други дейности, свързани с трансфер на знания	брой	1 000	Доклади и регистър на МИГ, ИСУН
<i>Мярка 8. „Запазване на културното и природно наследство на територията на МИГ и развитие на съпътстващи туристически услуги“</i>				
Изходен (за изпълнение)	Проекти получаващи подкрепа	брой	15	Доклади и регистър на МИГ, ИСУН, протоколи, списъци
Изходен (за изпълнение)	Общо публични разходи	лева	400 000	Доклади и регистър на МИГ, ИСУН
Изходен (за изпълнение)	Лица, ползващи резултатите от изпълнените проект	брой	20 000	Доклади и регистър на МИГ, ИСУН, протоколи, списъци
За резултат	Проекти, допринасящи за интегрирано развитие на туризма на територията	брой	2	Доклади и регистър на МИГ, ИСУН
За резултат	Проекти, допринасящи за опазване и популяризиране на културното и природно наследство	брой	13	Доклади и регистър на МИГ, ИСУН

4.3. Планирани дейности за постигане на целите и приоритетите на стратегията

МИГ Самоков успешно изпълнява СВОМР през програмен период 2014 - 2020 г. СВОМР за програмния период 2023 – 2027 г. ще бъде използвана за устойчивост на постигнатите резултати и тяхното развитие в бъдеще. Изпълнението на СВОМР за програмен период 2023 – 2027 г. ще се извършва в съответствие с добрите практики и научените уроци от прилагането на СВОМР за програмния период 2014 – 2020 г. Основни такива са: стриктно спазване на нормативните изисквания и срокове, съблюдаване на законодателството и правилата за прилагане на подхода ВОМР, отлично взаимодействие с всички управляващи органи и ДФЗ, поддържането на тясна двупосочна връзка с местната общност, проследяване на процеса на изпълнение на СВОМР и готовност за коригиране при необходимост на някои от параметрите на стратегията, както и на коригиране на работата на МИГ, ако ситуацията го изисква. МИГ следва да приложи максимална гъвкавост същевременно спазвайки

всички нормативни изисквания, за да успее да изпълни стратегията с максимална добавена стойност за местното население и за развитие на своята територия.

При прилагането на СВОМР за програмния период 2023 – 2027 г. МИГ Самоков ще изпълнява всички възложени по Регламент (ЕС) 2021/1060 задачи. Те съвпадат с всички дейности, които МИГ е извършвала при изпълнението на СВОМР за програмния период 2014 – 2020 г. и могат да се групират в следните основни дейности:

1. Работа с местната общност за популяризиране на СВОМР и утвърждаване на местната идентичност чрез организиране на информационни събития, обучения, фестивали, празници и др., както и изпълнението на дейности за вътрешнотериториално и транснационално сътрудничество.
2. Изпълнение на СВОМР:

- изграждане на капацитета на местните действащи лица за разработване и изпълнение на операции – чрез организиране на обучения за изготвяне, изпълнение и отчитане на проекти към СВОМР; предоставяне на консултации; информиране на местната общност – ежедневно и на нарочно организирани събития;

- определяне на недискриминационни и прозрачни процедури и критерии за подбор, които не допускат конфликт на интереси и гарантират, че нито една от групите, представляващи конкретните заинтересовани страни, не контролира решенията за подбор – изготвяне на процедури, които са безпристрастни и прозрачното им прилагане в съответствие в хоризонталните принципи на ЕС. МИГ гарантира, че нито един от секторите в състава ѝ не превишава 49% от правата на глас.

- изготвяне и публикуване на покани за предложения – информиране на местната общност относно предстоящи приеми на проектни предложения към СВОМР. Информиранието ще бъде максимално публично, насочено към цялото население на територията на МИГ. Обявите се изготвят от екипа на МИГ и се утвърждават от УС на МИГ. Обявите се основават на Индикативен годишен график за откриване на приеми на проектни предложения към СВОМР, който се предлага от УС и се утвърждава от ОС в края на всяка календарна година и важи за следващата от изпълнението на СВОМР. Обявите съдържат цялата необходима информация, която да подготви кандидатите с проектни предложения към СВОМР.

- подбор на операциите, определяне на размера на подкрепата и представяне на предложенията на субекта, който отговаря за последната проверка на допустимостта преди одобряването им – екипът на МИГ отговаря за организирането и извършването на подбора на операции и определянето на размера на подкрепата. След приключване на оценката тя се утвърждава от УС на МИГ и процедурата се изпраща на съответния УО илиДФЗ за потвърждение.

- проследяване на напредъка към постигането на целите на стратегията – проследяването на напредъка по изпълнение на стратегията се извършва от екипа на МИГ, въз основа на ежедневно поддържана и актуализирана база данни. При необходимост и с решение на УС могат да бъдат използвани външни експерти за извършване на мониторинг на изпълнението на СВОМР.

- оценка на изпълнението на стратегията – екипът на МИГ е отговорен за организирането на извършването на оценки на СВОМР. Оценките на СВОМР са текущи и окончателна. УС на МИГ разпорежда извършването на оценка на изпълнението на СВОМР, като също УС приема извършената

оценка. Оценка може да бъде извършена чрез външна услуга, като организацията по нейното изпълнение се изпълнява от екипа на МИГ.

Всички дейности по изпълнението на СВОМР се изпълняват от МИГ съгласно нормативните актове и правилата по подхода ВОМР, в полза на местната общност, в съответствие със СВОМР и при стриктно прилагане на разписаните в Устава на МИГ задължения на ОС, УС и екипа на МИГ.

5. Описание на мерките: (не повече от 4 страници за всяка мярка)

Мерки и дейности, финансирани от ЕЗФРСР

Елементи на стратегията за ВОМР, които са общи за всички мерки, финансирани от ЕЗФРСР
Допустимите разходи по проектите, финансирани със средства от Европейските фондове при споделено управление (ЕФСУ) се определят на база изискванията на Глава пета „Финансово управление и контрол“, раздел I от Закона за управление на средствата от европейските фондове при споделено управление (ЗУСЕФСУ). Съгласно горепосочения раздел от закона, за да бъдат допустими разходите трябва да отговарят едновременно на следните условия:

1. разходите са за дейности, съответстващи на предвидените в одобрения проект и се извършват от допустими бенефициенти съгласно съответната програма;
2. разходите попадат във включени в насоките за кандидатстване и в одобрения проект категории разходи;
3. разходите не надхвърлят праговете за съответната категория в насоките за кандидатстване и в одобрения проект;
4. разходите са за реално доставени продукти, извършени услуги, строителни и монтажни работи и положен труд;
5. разходите са извършени законосъобразно съгласно приложимото право на Европейския съюз и българското законодателство;
6. разходите са отразени в счетоводната документация на бенефициента чрез отделни счетоводни аналитични сметки или в отделна счетоводна система;
7. за направените разходи е налична одитна следа съгласно минималните изисквания на Приложение XIII от Регламент (ЕС) 2021/1060 и са спазени изискванията за съхраняване на документите съгласно чл. 82 от Регламент (ЕС) 2021/1060;
8. разходите са съобразени с приложимите правила за предоставяне на държавни помощи.

В допълнение, разходите са допустими ако са платени в срока за допустимост на разходите за програмния период.

Допустими за подкрепа от ЕЗФРСР чрез стратегиите за ВОМР са следните разходи:

1. разходи, определени като допустими, свързани с изпълнението на операции по интервенции от Регламент (ЕС) № 2021/2115;
2. други допустими разходи, свързани с изпълнението на операции по интервенции от Регламент (ЕС) № 2021/1060 и приоритетите на стратегията за ВОМР;
3. определени в Постановление № 189 от 2016 г. на Министерския съвет за определяне на национални правила за допустимост на разходите по програмите, съфинансирани от Европейските структурни и инвестиционни фондове, за програмен период 2014 – 2020 г. (ДВ, бр. 61 от 2016 г.) (ПМС № 189) и в

насоките за кандидатстване за ОПОС 2014 – 2020 г., ОПРЧР, ОПИК, ОПНОИР и ПМДР, когато в стратегия за ВОМР се предвижда финансиране на дейности по повече от един фонд.

Разходите са допустими за финансиране от ЕЗФРСР единствено когато ДФЗ действително е изплатил съответната помощ до 31 декември 2029 г.

Не е допустимо финансиране на разходи:

1. определени като недопустими в ПМС № 86 от 2023 г.;
2. за инвестиция или дейност, получила финансиране от друг европейски фонд.

Списък на недопустимите инвестиции и категории разходи за мерките, финансирани по СПРЗСР:

1. закупуване на права за селскостопанска продукция и закупуване на права за получаване на плащане;
2. закупуване на земя на стойност над 10 % от общите допустими разходи за съответната операция, с изключение на закупуване на земя с цел опазване на околната среда и опазване на богатите на въглерод почви, или закупуване на земя от млади земеделски стопани чрез използване на финансови инструменти; при финансовите инструменти този таван се прилага за допустимите публични разходи, изплащани на крайния получател или, в случай на гаранции — до размера на базовия заем;
3. закупуване на животни и закупуване на едногодишни растения и тяхното засаждане с цел, различна от:

-възстановяване на земеделския или горския потенциал след природни бедствия, неблагоприятни климатични явления или катастрофално събитие;

-предпазване на селскостопанските животни от големи хищници или от използването им в горското стопанство вместо машини;

-отглеждане на застрашени породи съгласно определението в член 2, точка 24 от Регламент (ЕС) 2016/1012 на Европейския парламент и на Съвета (45) в рамките на задълженията, посочени в член 70; или

-опазване на сортове растения, застрашени от генетична ерозия, в рамките на задълженията, посочени в член 70;

4. лихви по дългове, с изключение на свързани с безвъзмездни средства, отпуснати под формата на лихвени субсидии или субсидии за гаранционни такси;

5. инвестиции в широкомащабна инфраструктура, както е определена от държавите членки в стратегическите им планове по ОСП, която не е част от стратегиите за водено от общностите местно развитие, установени в член 32 от Регламент (ЕС) 2021/1060, с изключение на инвестиции в широколентова инфраструктура и превантивни действия за защита от наводнения или защита на бреговете с оглед на ограничаване на последиците от възможни природни бедствия, неблагоприятни климатични явления или катастрофални събития;

6. инвестиции в залесяване, които не са съвместими с целите, свързани с околната среда и климата, в съответствие с принципите за устойчиво управление на горите, разработени в общеевропейските насоки за залесяване и повторно залесяване.

т.1, 3 и 5 не се прилагат, в случай че подпомагането се предоставя чрез финансови инструменти.

Недопустими разходи, приложими за интервенции по чл. 73 и чл. 74 от Регламент (ЕС) №2021/2115:

1. Разходи за закупуване и/или инсталиране на оборудване, машини и съоръжения втора употреба;
2. Разходи за закупуване на лизинг на недвижима собственост;
3. Разходи за данък върху добавена стойност (ДДС), с изключение на невъзстановим ДДС, когато е поет действително и окончателно от кандидатите;
4. Оперативни разходи, включително разходи за поддръжка, наеми, застраховка, както и други разходи, възникнали при изпълнение на договори за лизинг, марж/печалба за лизингодателя, разходи за лихви, разходи за неустойки и такси, режимни разходи;
5. Разходи за банкови такси, разходи за гаранции, изплащане и рефинансиране на лихви;
6. Разходи за принос в натура;
7. Разходи за изследвания за разработване на нови продукти, процеси и технологии;
8. Разходи за търговия на дребно, с изключение на интервенциите, за които е допустимо предоставянето на подкрепа за този тип дейност;
9. Разходи за закупуване, включително чрез финансов лизинг, на нови машини и оборудване, включително компютърен софтуер, за частта над пазарната им стойност;
10. Разходи за сертификация по НАССР (Анализ на опасностите и контрол на критичните точки) и по други международно признати стандарти;
11. Разходи, които представляват обикновена подмяна;
12. Разходи, свързани с плащания в брой;
13. Общи разходи, извършени преди 01.01.2023 г.;
14. Закупуване на превозни и транспортни средства, с изключение на специализирани такива, в зависимост от допустимите за подпомагане дейности по съответната интервенция.

Допустими получатели на помощта

Кандидати по съответните мерки от стратегията за ВОМР следва да са местни физически или юридически лица, които живеят и осъществяват дейност на територията на МИГ и в зависимост от условията за допустимост по съответната мярка.

Кандидатът/получателят на финансова помощ следва да има постоянен адрес – за физическите лица, и седалище и адрес на управление – за еднолични търговци и юридическите лица, на територията на действие на МИГ и да осъществява дейностите по проекта на територията на действие на МИГ.

Не е допустим получател на финансова помощ клон на юридическо лице или на едноличен търговец, ако юридическото лице или едноличният търговец, открил клона, не отговаря на изискванията на седалище и адрес на управление, посочени по-горе.

Мярка 1. Инвестиции в земеделски стопанства	1. Описание на целите и обхвата Основни цели на мярката: Осигуряване на инвестиции за подпомагане за достигане на достатъчно надежден земеделски доход и устойчивост на селското стопанство на територията на МИГ чрез модернизация и въвеждане на иновации в земеделските стопанства на територията, производство на конкурентоспособна,
---	---

	качествена и екологична местна земеделска продукция. 2. Допустими кандидати- 2.1 Земеделски стопани: • физически лица или; • юридически лица, регистрирани по Търговския закон или Закона за кооперациите, Закона за вероизповеданията или създадени по Закона за Селскостопанската академия; 2.2 Две или повече физически или юридически лица, които са регистрирали законно установена структура по реда на Търговския закон, Закона за кооперациите или по Закона за задълженията и договорите, която се създава за съвместно закупуване и ползване на материални активи за земеделски дейности в съответствие с чл. 73 от Регламент (ЕС) 2021/2115, които кандидатстват за колективни инвестиции; 2.3. Групи и организации на производители, признати като група или организация на производители, в съответствие с националното и/или европейското законодателство за организации на производители; Земеделски стопанства трябва да са регистрирани като земеделски стопани по Закона за подпомагане на земеделските производители. Допустимите кандидати трябва да са с постоянен адрес или седалище на територията на МИГ Самоков. 3. Допустимите дейности а) дейности в земеделските стопанства, свързани с производството на селскостопански продукти включени в приложение I на Договора за функционирането на Европейския съюз
--	---

	или памук, с изключение на риба и рибни продукти; б) дейности в земеделските стопанства, насочени към опазване на компонентите на околната среда за биологично производство и прецизно/интелигентно/цифрово земеделие. Допустимите за подпомагане дейности в рамките на мярката, могат да включват материални и нематериални инвестиции. Подкрепа се предоставя за материални и нематериални инвестиции в новосъздадени и съществуващи земеделските стопанства за покриване нуждите на същите, съобразени с техния капацитет. Подкрепата ще бъде насочена към следните примерни дейности (неизчерпателен списък): - Инвестиции за модернизация и механизация /инвестиции във физически активи/, свързана с намаляване на производствените разходи и повишаване производителността на труда; - Инвестиции за постигане съответствие с нововъведени стандарти на Общността приложими за съответните стопанства. - Инвестиции в изграждане, реконструкция/рехабилитация на съоръжения и закупуване и монтиране на оборудване, включително кладенци и съоръжения за съхранение на вода за напояване, включващи изграждането на нови и подобряване на съществуващи мрежи в стопанствата; - Инвестиции пряко свързани с подобряване на енергийната ефективност на стопанствата;
--	--

	- Инвестиции за съхранение на земеделската продукция с цел запазване качеството на продукцията; - Инвестиции в изграждане/ реконструкция / закупуване на машини и съоръжения за опазване на околната среда, включително за съхранение на оборска тор; - Инвестиции в недвижима собственост, свързана с дейността на земеделските стопанства; - Инвестиции за създаване и/или презасаждане на трайни насаждения, десертни лозя, медоносни дървесни видове за производство на мед и бързорастящи храсти и дървесни видове за производство на биоенергия; - Инвестиции за производство на енергия от възобновяеми енергийни източници (водна, вятърна, слънчева, геотермална енергия и остатъчна/отпадъчна биомаса) за собствено потребление за нуждите на земеделските стопанства. - Инвестиции, насочени към спазване на изискванията за хуманно отношение към животните и повишаване на биосигурността; - сътрудничество за къси вериги на доставка; - професионално обучение и придобиване на знания. 4. Допустими разходи: а) строително-монтажни работи за изграждане, ремонт, реконструкция, преустройство, поддръжка или възстановяване; б) закупуване на нови машини, съоръжения, оборудване и обзавеждане,
--	--

	включително безпилотни летателни системи и прилежащия към тях инвентар; в) компютърен софтуер, софтуер за дигитализация на производствени процеси; г) специализирани превозни и транспортни средства, свързани с основната дейност на проекта; д) основни земеделски инвестиции, когато са свързани със социално земеделие и/или такива, свързани с колективни инвестиции; е) разходи за услуги ж) общи разходи, свързани с основните разходи по проекта като хонорари на архитекти, инженери и консултанти, предпроектни проучвания, придобиване на патентни права и лицензи, авторски права и строителен надзор в размер на до 10% от общия размер на допустимите разходи по проектното предложение. Не е допустима подкрепата за основни земеделски инвестиции – закупуването на машини, с изключение на такива, предвидени за социално земеделие и такива, свързани с колективни инвестиции съгласно Указанията на УО на СПРЗСР към местните инициативни групи за изискванията към стратегиите за Водено от общностите местно развитие в частта на Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони за периода 2023 – 2027 г. Инвестициите, включени в проектното предложение, трябва да са придружени от документ от компетентния орган по околна среда (РИОСВ/МОСВ/БД), издадени по реда на ЗООС и/или ЗБР и ЗВ. Материалните и нематериалните инвестиции включени в проектното
--	--

	предложение трябва да са в съответствие с параметрите и дейностите, обект на подпомагане и включени в разработения бизнес план. 5. Финансови параметри за проектните предложения – минимален и максимален размер на общите допустими разходи и минимален и максимален размер на безвъзмездната финансова помощ Минимален размер на общите допустими разходи за едно проектно предложение – 4 889,50 лева; Максимален размер на общите допустими разходи за едно проектно предложение – 300 000 лева; Максимален размер на безвъзмездната финансова помощ – 150 000 лева. 6. Интензитета на финансовата помощ Финансовата помощ по мярката е в размер 50 % от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи. Максималните нива на подпомагане не може да надхвърлят максималния интензитет на помощта, посочен в член 73, параграф 4 от Регламент (ЕС) №2021/2115. Финансовата помощ може да се увеличи с 5 % за проектни предложения, свързани с колективни инвестиции или социално земеделие; Финансовата помощ може да се увеличи с 5 % за проектни предложения, подадени от млади земеделски стопани до 40 г. Финансовата помощ може да се увеличи с 5 % за проектни предложения, подадени от стопанства с икономически размер, измерен в стандартен производствен обем до 8 000 евро включително.
--	--

	Максималното комбинирано подпомагане за един проект на индивидуален бенефициент е не повече от 65 % от общия размер на допустимите разходи. 7. Обективни и измерими критерии за оценка на проектите и тяхната тежест - Проектното предложение е свързано с инвестиции в чувствителни сектори: зеленчукопроизводство, трайни насаждения, етерично-маслени и лекарствени култури, животновъдство- 20 т. - Проектното предложение е подадено от млади земеделски стопани до 40 г. включително и /или жени – 20 т. - Проектното предложение включва инвестиции над 50% за енергийна ефективност и/ или инвестиции за опазване на околната среда – 10 т. - Проектното предложение включва инвестиции (над 50%) за внедряване на иновации – 10 т. - Проектното предложение е за колективни инвестиции и/или социално земеделие – 20 т. - Проектното предложение предвижда разкриването на нови работни места: - 1 работни място -5 т. - 2 – 5 работни места -10 т. - над 5 работни места - 20 т. Минимален праг за одобрение на проектното предложение – 20 т.
Мярка 2. Инвестиции за преработка на селскостопански продукти	1. Описание на целите и обхвата Основните цели на мярката: Добавяне на стойност на продукцията, чрез преработване и маркетинг на

	селскостопанските продукти, повишаване икономическото развитие и конкурентоспособността на земеделски стопани и преработватели. 2. Допустими кандидати: 2.1 Земеделски стопани и преработватели на селскостопански продукти, допустими за подпомагане трябва да отговарят на следните условия: - да са физически или юридически лица, регистрирани по Търговския закон, Закона за кооперациите или други създадени в съответствие със специализирано национално законодателство; - да са микро, малки, средни предприятия, дефинирани съгласно Препоръка 2003/361/ЕО на Комисията; - да имат разработен бизнес план за дейностите по преработка на селскостопански продукти и доказващ подобряване на дейността на кандидата чрез прилагане на планираните инвестиции и дейности. 2.2 Кандидатите групи/организации на производители, допустими за подпомагане трябва да отговарят на следните условия: - да са признати от министъра на земеделието; - да имат разработен бизнес план за дейностите по преработка на селскостопански продукти произведени от членовете на групата/организацията на производители. Допустимите кандидати трябва да са с постоянен адрес или седалище на територията на МИГ Самоков. 3. Допустими дейности
--	--

	Дейностите по тази мярка са свързани с преработката на суровини, получени при първичното селскостопанско производство и са естествено допълнение към дейностите по мярка 1 Инвестиции в земеделските стопанства. Подкрепа в рамките на мярката се предоставя в съответствие с чл. 73 от Регламент (ЕС) 2021/2115 от 02 декември 2021 година само за материални и/или нематериални активи, в това число машини, съоръжения, оборудване, включително и недвижима собственост, както и общи разходи, свързани с подпомаганата дейност. Инвестициите допустими за подпомагане в рамките на интервенцията трябва са свързани с преработката или маркетинг на селскостопански продукти включени в приложение I на Договора за функционирането на Европейския съюз или памук, с изключение на риба и рибни продукти. Резултатът от преработката на селскостопански продукти може да бъде продукт, който не е включен в обхвата на приложение I на Договора за функционирането на Европейския съюз, като проектното предложение трябва да е в съответствие с избрания режим за прилагане на държавна помощ по интервенцията. Инвестициите, включени в проектното предложение, трябва да са придружени от решение за преценяване на необходимостта от извършване на оценка на въздействието върху околната среда, издадено по реда на ЗООС и/или ЗБР и ЗВ. Материалните и нематериалните инвестиции, включени в проектното предложение трябва да са в съответствие с параметрите и дейностите по преработка
--	--

	на селскостопански продукти, обект на подпомагане и включени в разработения бизнес план. Допустими дейности: - Инвестиции в процеси и технологии за производство на продукти, включително такива свързани с къси вериги на доставка; - Инвестиции, свързани с изграждане, придобиване и модернизиране на сгради и други недвижими активи необходими за производството и маркетинга; - Инвестиции в инсталиране на нови машини и оборудване за подобряване на производствения процес и маркетинга; - Инвестиции в активи за съхранение, преработка, пакетиране, охлаждане, замразяване и сушене с цел запазване качеството на продукцията и суровината; - Инвестиции в специализирани транспортни средства за превоз на суровини и/или готова продукция, включително хладилни транспортни средства; - Инвестиции свързани с внедряването на системи за управление на качеството; - Инвестиции за производство на енергия от възобновяеми енергийни източници (водна, вятърна, слънчева, геотермална енергия и остатъчна/отпадъчна биомаса) за собствено потребление. Инсталациите за производство на енергия от ВЕИ не трябва да надвишава мощност от 1 мегават и трябва да са в съответствие с условията за устойчивост в Закона за енергията от възобновяеми източници; - Инвестиции за постигане съответствие със стандартите на Общността,
--	--

	включително пречиствателни съоръжения; - Инвестиции в софтуер, свързан с преработвателната дейност на кандидата, включително чрез финансов лизинг. 4. Допустими разходи а) строително-монтажни работи за изграждане, ремонт, реконструкция, преустройство, поддръжка или възстановяване; б) закупуване на нови машини, съоръжения, оборудване и обзавеждане, включително технологични, компютърно и др; в) компютърен софтуер, софтуер за дигитализация на производствени процеси; г) специализирани превозни и транспортни средства, свързани с основната дейност на проекта; д) разходи за услуги е) общи разходи, свързани с основните разходи по проекта като хонорари на архитекти, инженери и консултанти, предпроектни проучвания, придобиване на патентни права и лицензи, авторски права и строителен надзор в размер на до 10% от общия размер на допустимите разходи по проектното предложение. 5. Финансови параметри за проектите предложения: - Минимален размер на общите допустими разходи за едно проектно предложение – до 4 889,50 лева; - Максимален размер на общите допустими разходи за едно проектно предложение – до 300 000 лева;
--	--

	- Максимален размер на безвъзмездната финансова помощ – до 150 000 лева. 6. Интензитет на финансовата помощ - Финансовата помощ по мярката е в размер 50 % от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи. - Финансовата помощ може да се увеличи с до 5 % за проектни предложения, свързани с колективни инвестиции. - Финансовата помощ може да се увеличи с до 5 % за проектни предложения, подадени от млади земеделски стопани. - Комбинираното подпомагане по мярката е до 60% от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи. 7. Обективни и измерими критерии за оценка на проектите и тяхната тежест: - Проектното предложение е насочено за въвеждането на енергоспестяващи технологии и/или иновации (над 50% от инвестициите) – 30 т. - Проектното предложение включва инвестиции за преработка на биологични продукти – 10 т. - Проектното предложение е подадено от млади земеделски стопани до 40 г. включително и /или жени – 20 т. - Проектното предложение е подадено от група на производителите – 20 т. - Проектното предложение предвижда разкриването на нови работни места: 1 -2 работни места -5 т. 3 – 5 работни места -10 т.
--	---

	над 5 работни места - 20 т. Минимален праг за одобрение на проектно предложение – 20 т.
Мярка 3. Инвестиции за неселскостопански дейности	1. Описание на целите Основна цел на мярката е: Максимално използване и оползотворяване на икономическия потенциал, чрез осигуряване на подкрепа за развитие на неселскостопански дейности и развитие на занаяти. 2. Допустими получатели - Допустимите кандидати трябва да са с постоянен адрес или седалище на територията на МИГ Самоков. Подпомагане в рамките на мярката получават земеделски стопани, микропредприятия и физически лица, регистрирани по Закона за занаятите. Земеделските стопани, допустими за подпомагане трябва да отговарят на следните условия: - да са регистрирани като земеделски стопани по Закона за подпомагане на земеделските производители от най-малко 12 месеца преди кандидатстването за подпомагане и да не са прекратявали своята дейност; - да бъдат регистрирани като еднолични търговци или юридически лица по Търговския закон или Закона за кооперациите. Микропредприятията, допустими за подпомагане трябва да бъдат регистрирани като еднолични търговци или юридически лица по Търговския закон или Закона за кооперациите. Физическите лица, допустими за подпомагане трябва да отговарят на следните условия: - да бъдат регистрирани по Закона за занаятите като упражняващи

	занаят/и след вписване в регистър БУЛСТАТ по реда на Закона за регистър БУЛСТАТ; 3. Допустими дейности - Предоставя се подпомагане за инвестиции в неземеделски дейности: - осигуряване на възможност за развитите на различни бизнес модели и икономически дейности; - информационния и технологичен сектор и създаването на творчески продукти; - използване на потенциала на населените места в селските райони, като например природни, исторически, културни и екологични дадености, включително туристически услуги, които създават условия за съживяване на местната икономиката. - стимулиране на творческите занаяти, които са част от културното наследство и традиции; - в областта на здравеопазването и социалните услуги; - технология за преработка на отпадъци в предприятията, образувани от собствената им дейност, включително текстил, полимерни и каучукови отпадъци, електроуреди и др. - производство или продажба на продукти, които не са включени в Приложение 1 от Договора за функциониране на Европейския съюз (независимо от вложените продукти и материали); - Развитие на услуги във всички сектори (например: грижи за деца, възрастни хора, хора с увреждания, здравни услуги, счетоводство и одиторски услуги, ветеринарни дейности и услуги базирани на ИТ и др. с изключение на секторите
--	---

	<i>Рибарство и аквакултури и Преработка на аквакултури;</i> - Производство на енергия от възобновяеми енергийни източници за собствено потребление; - Развитие на занаяти и други неземеделски дейности. <i>Демаркация:</i> В стратегията на МИГ Самоков ще се прилага следната демаркация, в случай че на територията на община Самоков се прилагат едновременно стратегии за ВОМР, финансирани съответно от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) и от Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури (ЕФМДРА) чрез МИРГ Самоков-Белица-Сърница за избягване на двойно финансиране, осигуряване на допълняемост и спазване на принципите на координация и ефективност в използването на публичните ресурси: <i>Принцип на изключване:</i> Ако една и съща дейност е допустима за финансиране и е включена в стратегиите, финансирани по двата фонда, в СВОМР на МИГ Самоков ще е допустима според тематичната ѝ насоченост (ако проекта е на земеделски производител дейността ще е допустима за финансиране от МИГ Самоков, ако е с рибарска насоченост и/или инфраструктура, обслужваща риболов – чрез СВОМР по ЕФМДРА). <i>Териториално изключване-</i> обхвата на мярката ще бъде ограничен така, че да не обхваща територии, в които е развито аквакултурното производство, рибарството и/или преработването на аквакултури. <i>Финансово разграничение:</i> Няма да се допуска финансиране на идентични проекти по двете стратегии. <i>Административна координация:</i> Преди обявяване на процедурите за прием на проектни предложения ще бъдат съгласувани и разграничени допустимите
--	--

	дейности за избягване на препокриване на дейности между МИГ и МИРГ. 4. Допустими разходи а) строително-монтажни работи за изграждане, ремонт, реконструкция, преустройство, поддръжка или възстановяване; б) закупуване на нови машини, съоръжения, оборудване и обзавеждане, включително технологични, компютърно и др; в) компютърен софтуер, софтуер за дигитализация на производствени процеси; г) специализирани превозни и транспортни средства, свързани с основната дейност на проекта; д) разходи за услуги; д) общи разходи, свързани с основните разходи по проекта като хонорари на архитекти, инженери и консултанти, предпроектни проучвания, придобиване на патентни права и лицензи, авторски права и строителен надзор в размер на до 10% от общия размер на допустимите разходи по проектното предложение. Инвестициите, включени в проектното предложение трябва да са придружени от решение за преценяване на необходимостта от извършване на оценка на въздействието върху околната среда, издаден по реда на ЗООС и/или ЗБР и ЗВ. Материалните и нематериалните инвестиции включени в проектното предложение трябва да са в съответствие с параметрите и дейностите, обект на подпомагане и включени в разработения бизнес план. Бизнес планът трябва да показва подобряване на дейността на
--	---

	предприятието и да доказва икономическата жизнеспособност на кандидата чрез прилагане на планираните инвестиции и дейности. 5. Финансови параметри за проектните предложения – минимален и максимален размер на общите допустими разходи и минимален и максимален размер на безвъзмездната финансова помощ - Минимален размер на общите допустими разходи за едно проектно предложение – 4 889,50 лева; - Максимален размер на общите допустими разходи за едно проектно предложение – до 300 000 лева; - Максимален размер на безвъзмездната финансова помощ – до 150 000 лева. 6. Интензитет на финансовата помощ Максималните нива на подпомагане не могат да надхвърлят максималния интензитет на помощта, посочен в член 73, параграф 4 от Регламент (ЕС) №2021/2115. Финансовата помощ по мярката е в размер 50 % от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи. Финансовата помощ може да се увеличи с 10 % за проектни предложения, подадени от земеделски стопани или от занаятчии. 7. Обективни и измерими критерии за оценка на проектите и тяхната тежест - Проектното предложение е насочено за въвеждането на енергоспестяващи технологии и/или иновации (над 50% от инвестициите) – 20 т.
--	---

	- Проектното предложение включва инвестиции за предоставяне на нови услуги и/ или производства – 10 т. - Проектното предложение е подадено от млади земеделски стопани до 40 г. включително, занаятчия и /или жени – 20 т. - Проектното предложение е за предоставяне на здравни, образователни или социални услуги – 30 т. - Проектното предложение е подадено от лице с опит и/или образование релевантно на дейността, за която кандидатства- 10 - Проектното предложение предвижда разкриването на нови работни места: 1 -2 работни места -5 т. 3 – 5 работни места -10 т. Минимален праг за одобрение на проектно предложение – 20 т.
Мярка 4. Инвестиции в основни услуги и дребни по мащаби инфраструктура	4.1.Описание на целите Основната цел на мярката е осигуряването на подкрепа за подобряване на условията на живот на територията на МИГ чрез извършването на инвестиции в основни услуги и дребни по мащаби инфраструктура. Обхватът на мярката е на цялата територия на МИГ Самоков. При условие, че на територията на община Самоков бъдат одобрени СВОМР на МИГ и МИРГ ще се прави следната демаркация на териториален принцип: дейностите по мярката ще бъдат допустими в населени места, различни от общинския център. 2. Допустими кандидати: Община Самоков, читалища, сдружения с нестопанска цел, фондации, регистрирани в обществена полза на територията на МИГ Самоков.

	3. Допустими дейности Допустимите за финансиране дейности следва: - да са в съответствие или да не противоречат на Плана за интегрирано развитие на община Самоков, както и с Интегрираната териториална стратегия за развитие на Югозападен район; - да нямат отрицателно въздействие върху околната среда по ЗООС; - да отговарят на изискванията на заповедите за определянето на местата по Натура 2000 и планове за тяхното управление, а когато няма издадени заповеди дейностите да са съгласувани с МОСВ, ЗЗТ, ЗБР и съответните им подзаконови нормативни актове за тяхното прилагане; - да се изпълняват съгласно с препоръките от извършените оценки, както и условията и мерките в съответния административен акт на компетентния орган съгласно ЗООС, ЗЗТ и ЗБР и съответните им подзаконови нормативни актове за тяхното прилагане (когато е приложимо); - строително-монтажните работи да бъдат в съответствие с приложимото национално законодателство в сферата на устройството на територията, инвестиционното проектиране и строителството в Република България; - ако дейностите се извършват на терени, които подлежат на рекултивация съгласно чл. 11 ал 1 от ЗОЗЗ, да се представи проект за рекултивация на нарушени терени или залесяване на териториите с подходящи растителни видове, когато националното
--	---

	законодателство изисква да се приложат тези мерки; - за дейност „Изграждане, реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на спортна инфраструктура“ кандидатите имат възможност да извършват допустимите инвестиции и в общинска образователна инфраструктура, която включва детска градина, основно или средно училище, и в паркове; - допустими за услуги за широко обществено ползване са дейности, извършвани върху имоти публична общинска собственост. Не се подпомагат определени дейности, попадащи в обхвата на ОПРР (демаркацията ще е на ниво проект). Дейности за строителство, реконструкция и/или рехабилитация на нови и съществуващи общински улици, тротоари и съоръжения и принадлежностите към тях са допустими, ако са изградени или реконструирани ВиК системите или не се предвижда да се изграждат или реконструират ВиК системи за период от седем години от датата на кандидатстване. Не е допустимо включването на разходи за инфраструктура, свързани с пътища, водопреносни и канализационни системи, освен ако не са част от по-голям проект или не са свързани с дейности, отговарящи на концепцията за интелигентни селища. - Дейности, свързани с основни услуги и дребни по мащаби инфраструктура - Дейности, насочени към създаване на „интелигентни селища“ („Smart-villages“) на тяхната територия, които следва да съответстват на Регламент (ЕС) № 2021/2115. Дейностите се приемат за
--	--

	насочени към създаване на „интелигентни селища“, когато са: -свързани с подкрепа на иновативни решения за създаване на устойчиви модели – интелигентни еко селища, социални селища, IT селища и др., ландшафтно планиране и реконструкция на стари сгради – използването на стари сгради или налични парцели в полза на местната общност; - свързани с дигитализация и подобряване на телекомуникационната свързаност с цел устойчиво развитие на съответния район; - свързани с подобряването на условията за живот, които биха довели до задържане на населението и привличане на нови жители; - свързани с изготвянето на стратегии за създаване на интелигентни селища; - свързани с развитие на бизнес модели, които привличат работници и жители (временно или постоянно пребиваващи на територията) – създаването на икономическа зона, IT академия, нови селскостопански методи и технологии, устойчива селска мобилност, споделени пространства. 4. Допустими разходи: - Строителство, реконструкция и/или рехабилитация на нови и съществуващи улици и тротоари и съоръженията и принадлежностите към тях; - Реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на общинска образователна инфраструктура с местно значение в селските райони;
--	---

	- Реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на общински сгради, в които се предоставят обществени услуги, с цел подобряване на тяхната енергийна ефективност, вкл. и дейности за производство на енергия от възобновяеми енергийни източници за собствени нужди; - Изграждане и/или обновяване на площи за широко обществено ползване, предназначени за трайно задоволяване на обществените потребности от общинско значение; - Изграждане, реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на спортна инфраструктура. - Реконструкция, ремонт, реставрация, закупуване на оборудване и/или обзавеждане на обекти, свързани с културния живот. - Допустими са общи разходи свързани с проекта, извършени както в процеса на подготовка на проекта, така и по време на неговото изпълнение до 12% от общо допустимите разходи. 5. Финансови параметри за проектите предложения – минимален и максимален размер на общите допустими разходи и минимален и максимален размер на безвъзмездната финансова помощ; - Минимален размер на общите допустими разходи за едно проектно предложение – 4 889,50 лева; - Максимален размер на общите допустими разходи за едно проектно предложение за кандидат Община 391 160 лева. За кандидатите читалища максимален размер на проектно предложение е 150 000 лв, а за останалите кандидати 80 000 лв.
--	--

	- Максимален размер на безвъзмездната финансова помощ – до 391 160 лева. 6. Интензитет на финансовата помощ Финансовата помощ по мярката е в размер до 100 % от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи. 7. Обективни и измерими критерии за оценка на проектите и тяхната тежест - Проектното предложение предвижда дейности, от които ще се ползват от поне 10 % от населението територията на МИГ – 20 т. - Дейностите по проекта са за развитие/ предоставяне на услуги и/или изграждане на достъпна инфраструктура за уязвими групи от населението – 20 т. - Дейностите по проекта се реализират в минимум 2 населени места – 10 т. - Инвестициите по проекта предлагат нови възможности за повишаване качеството на живот- 20 т. - Проектът е насочен към опазване на околната среда: - най-малко 25 % от инвестициите са директно свързани с опазването на компонентите на околната среда – 10т. - над 50% от инвестициите са за опазване на околната среда – 20 т. - Проектът включва дейности за подкрепа интелигентни селища – 20т. - Проектъ включва дейности за изграждане на културна, спортна, образователна и/ или социална инфраструктура – 10 т. Минимален праг за одобрение на проектно предложение – 20 т.
--	---

Мярка 5. „Първична преработка и маркетинг на дървесина“	1. Описание на целите: Насърчаване на устойчиви практики за добив и преработка на дървесина, които минимизират негативното въздействие върху околната среда. 2. Допустими кандидати: - Физически и юридически лица и местни поделения на вероизповеданията, собственици на горски територии; - Община Самоков; - Сдружения на частни собственици на горски територии; - 4. Еднолични търговци и търговски дружества, регистрирани по Търговския закон, отговарящи на определението за микро, малко и средно предприятие. - Горски стопани, доставчици на услуги. Кандидатите- юридически лица трябва да имат седалище, а кандидатите- физически лица с постоянен адрес на територията на община Самоков 3. Допустими дейности: Предоставя се подпомагане за инвестиции в преработка и маркетинг на горски продукти преди индустриалната преработка на дървесината (съгласно Приложение 1 Списък на производствата преди индустриална преработка на дървесина): - технологии за лесовъдство; - преработка, мобилизиране и търговия с горски продукти. 4. Допустими разходи: А. Материални инвестиции: • Инвестиции в преработка и маркетинг на горски продукти, в т.ч.:
---	---

	- Изграждане, придобиване или подобрене на сгради и други недвижими активи необходими за първичната преработка на дървесината, както и закупуването на земя, когато са пряко свързани с изпълнението на проекта; - Закупуването или вземането на лизинг на нови машини и оборудване за първична преработка на дървесината, както и други работни операции, предхождащи промишлената преработка, до пазарната цена на актива; - Закупуването или вземането на лизинг на нови машини и оборудване за преработка на недървесни горски продукти; • Разходи за инвестиции в подобряване на икономическата стойност на горите, в т.ч.: - Отгледни сечи във високостъблени и семенно възобновени издънкови гори до 40 годишна възраст; - Закупуване или вземането на лизинг на щадящи почвата и ресурсите специализирана горска техника и оборудване за сеч, извозване, товарене и транспорт на дървесина за едно или повече стопанства; • Разходи за закупуване на земя, когато са пряко свързани с изпълнението на проекта и не надхвърлят 10 % от общите допустими разходи по проекта. Б. Нематериални инвестиции: • Общи разходи, свързани със съответния проект за предпроектни проучвания, такси, хонорари на архитекти, инженери и консултантски услуги, консултации за екологична и икономическата устойчивост на проекти, проучвания за техническа осъществимост на проекта;
--	---

	Общите разходи по проекта не могат да надхвърлят 10% от общия размер на допустимите инвестиции по проекта. • Разходи за ноу-хау, придобиване на патентни права и лицензи, разходи за регистрация на търговски марки и процеси необходими за изготвяне и изпълнение на проекта; • Закупуване на софтуер; • Разходи за въвеждане на добри производствени практики, системи за управление на качеството и подготовка за сертификация. Условия за допустимост: • Закупуването на оборудване за сеч е допустимо за подпомагане само ако предвиденото устойчиво ползване на дървесина в горите, които стопанисва бенефициента позволява подходящото му ефикасно използване; • Частните собственици трябва да притежават минимум 0.5 ха горски територии; • Сдруженията на частните собственици трябва да притежават горски територии с площ минимум 1.0 ха; • Юридическите лица - частни собственици, са допустими за подпомагане, само ако са регистрирани съгласно българското законодателство и максималното участие на държавата в тях не превишава 25%; • Общините и техните сдружения трябва да притежават минимум 10 ха гори; • Кандидатите за подпомагане за инвестиции в преработка и маркетинг на дървесина са
--	---

	допустими за подпомагане само ако преработват не повече от 10 000 куб. м. обла дървесина годишно; • Кандидатите за подпомагане за инвестиции в преработка и маркетинг на горски продукти, както и закупуването или вземането на лизинг на щадящи почвата и ресурсите специализирана горска техника и оборудване за сеч, извоз, товарене и транспорт на дървесина представян бизнес план за доказване на икономическа жизнеспособност; • Простото възстановяване на гъстотата на гората или възстановяване на същата гора след окончателна сеч е недопустимо за подпомагане. 5. Финансови параметри за проектите предложения – минимален и максимален размер на общите допустими разходи и минимален и максимален размер на безвъзмездната финансова помощ - Минимален размер на общите допустими разходи за едно проектно предложение – до 4 889 ,50 лв лева; - Максимален размер на общите допустими разходи за едно проектно предложение – до 250 000 лева; - Максимален размер на безвъзмездната финансова помощ – до 125 000 лева. 6. Интензитета на финансовата помощ Финансовата помощ по мярката е в размер 50 % от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи. 7. Обективни и измерими критерии за оценка на проектите и тяхната тежест - Проектното предложение е насочено за въвеждането на енергоспестяващи технологии и/или иновации и/или въвеждане на нови за
--	--

	територията практики, и/или услуги и/или продукти в предприятието: - над 20 % от допустимите инвестиционни разходи по проекта са свързани с иновации – 20 точки - над 50 % от допустимите инвестиционни разходи по проекта са свързани с иновации – 30 точки, - Проекти, подадени от кандидати, притежаващи опит или образование в сектора, за който кандидатстват – 10 т. - Проектното предложение е подадено от млади хора до 40 г. включително и /или жена – 20 т. - Проектното предложение предвижда разкриването на нови работни места: 1 - 2 работни места -5 т. 3 – 5 работни места -10 т. - Проектът включва дейности с позитивен принос към околната среда - над 10 % от инвестициите са насочени към дейности, опазващи околната среда - 10 т - над 30 % от инвестициите са насочени към дейности, опазващи околната среда - 20 т. - над 50 % от инвестициите са насочени към дейности, опазващи околната среда - 30 т. Минимален праг за одобрение на проектно предложение – 20 т.
Мярка 6. Дейности за сътрудничество и подготвителни дейности за него	1. Описание на целите Основната цел на мярката е развитието на териториите на местни инициативни групи чрез взаимодействие и реализиране на съвместни проекти. 2. Допустими получатели Допустим получател за подпомагането е МИГ Самоков, сключила споразумение

	за изпълнение на стратегия за ВОМР по реда на Постановление № 494. Партньори по тези проекти могат да бъдат други местни инициативни групи от България и ЕС. В партньорството за дейностите по сътрудничество могат да участват и други юридически лица от страната и чужбина със собствен финансов принос. 3. Допустими дейности : - Разработване на съвместен продукт/услуга/дейност, вкл. разходи за материални и нематериални активи; - Извършване на изследвания, проучвания и анализи, директно свързани със съвместния продукт/услуга/дейност; - Реализиране на промоционални и маркетингови кампании; - Организиране на заседания, обучения, семинари, съвместни събития, срещи с потенциални партньори или партньори по проекта; - Извършване на информационни кампании, включващи организиране на срещи, конференции, публикуване и излъчване в медиите; - Дейности по координация (извършване на разходи за наемане на допълнителен персонал, пътни разходи, разходи за настаняване и храна, хонорари за експерти, разходи за превоз, разходи за комуникация). - дейности, насочени към създаване на „интелигентни селища“ („Smart- villages“) като : - свързани с изготвянето на стратегии за създаване на интелигентни селища; - свързани с развитие на бизнес модели, споделени пространства.
--	--

	Дейностите за сътрудничество трябва да отговарят на следните условия за допустимост: - да са свързани и да водят до развитието на териториите, обхванати в конкретните стратегии на МИГ; - да съответстват на и да допринасят за постигане целите и приоритетите на стратегиите за ВОМР на съответните местни инициативни групи и СПРЗСР; - да се изпълняват съгласно сключено споразумение между най-малко двама партньори - МИГ от България и/или МИГ, изпълняващи стратегии за ВОМР от друга държава – членка от ЕС; - в партньорството за дейностите по сътрудничество могат да участват и други юридически лица от страната и чужбина със собствен финансов принос. 4. Допустими разходи: - разработване на съвместен продукт/услуга/дейност, вкл. материални и нематериални инвестиции; - строително-монтажни или строително-ремонтни работи на територията на партньорите от Република България; - други материални и нематериални активи; - изследвания и проучвания, директно свързани със сътрудничеството, включително за издаване на становища; - възнаграждения за външни експерти – физически или юридически лица за изпълнение на дейности, включително за преводачи; - възнаграждения, свързани с координацията на планираните дейности на служители на МИГ;
--	--

	- промоционални и маркетингови кампании за съвместния продукт/услуга; - организиране и провеждане на обучения, семинари, съвместни събития и партньорски срещи; - информираност – създаване на интернет страница за проекта, публикации в регионални медии, информационни конференции; - публичност – изготвяне и разпространение на информационни материали и осигуряване на публичност, в т.ч. информационни табели; - командировки на служителите на МИГ, експерти по проекта, включително преводачи, членове на колективния управителен орган и членове на колективния върховен орган на МИГ, както и други участници от територията в дейности, свързани с изпълнението на проекта, съгласно Наредбата за командировките в страната, приета с Постановление № 72 на Министерския съвет от 1986 г. (Обн., ДВ, бр. 11 от 1987 г.) и Наредбата за служебните командировки и специализации в чужбина, приета с Постановление № 115 на Министерския съвет от 2004 г. (Обн., ДВ, бр. 50 от 2004 г.); 14.1.4.12. преводи (писмени и симултанни); - пощенски и куриерски услуги; - такси за издаване на документи, свързани с изпълнението на проект 4. Финансови параметри за проектните предложения – минимален и максимален размер на общите допустими разходи и минимален и максимален размер на безвъзмездната финансова помощ
--	---

	- Минимален размер на общите допустими разходи за едно проектно предложение – до 50 000 лева; - Максимален размер на общите допустими разходи за едно проектно предложение – до 200 000 лева; - Максимален размер на безвъзмездната финансова помощ – до 200 000 лева. 5. Интензитета на финансовата помощ Финансовата помощ по мярката е в размер 100 % от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи.
Мярка 7. Дейности по управление, мониторинг и оценка на стратегия за ВОМР и нейното популяризиране	1. Описание на целите Основната цел на мярката е осигуряването на подкрепа за изпълнението на дейностите поуправлението, мониторинга, оценката и популяризирането на стратегията на МИГ Самоков. 2. Допустими получатели Допустим получател за подпомагането е МИГ Самоков. 3. Допустими дейности Дейностите по управление, мониторинг и оценка на стратегиите за ВОМР и тяхното популяризиране, независимо от включените в стратегиите фондове и програми, се финансират изцяло от ЕЗФРСР. Допустими за подкрепа са дейности за управление, мониторинг и оценка на стратегиите съгласно чл. 34, параграф 1, буква „в“ от Регламент (ЕС) 2021/1060, както и дейности, свързани с популяризирането на стратегиите за Водено от общностите местно развитие.

	4. Допустими разходи: А. Разходи за управление, мониторинг и оценка на стратегиите: 1. разходи за заплати, както и задължителни по силата на нормативен акт разходи за социални и здравни осигуровки за персонала, обезщетения за временна неработоспособност и други, дължими от работодателя; 2. разходи за външни услуги, възнаграждения и осигуровки, дължими от МИГ на експерти (физически или юридически лица), свързани с прилагането на стратегията (оценители, консултанти, външни експерти и други); 3. непреки разходи: а) за услуги, непряко свързани с прилагането на стратегията (правни, счетоводни, одиторски и други); б) разходи за наем на офис; в) разходи за комуникация и външни услуги (телефон, интернет, пощенски услуги, куриерски услуги, топло- и електроенергия, вода, охрана на офиса, електронен подпис и други); г) разходи за закупуване на офис консумативи и канцеларски материали; д) разходи за наем на лек автомобил с под 150 к.с. и с над 5+1 места за МИГ, които нямат закупен лек автомобил; е) разходи за закупуване на гориво за лек автомобил; ж) други непредвидени оперативни разходи, необходими за функционирането на офиса. 4. разходи за командировки на екипа и членовете на колективния върховен орган на МИГ;
--	--

	5. разходи за закупуване на офис техника, в т. ч. правен и счетоводен софтуер и офис оборудване и обзавеждане; 6. разходи за закупуване на един лек автомобил с под 150 к.с. и с над 5+1 места за МИГ; 7. разходи за застраховане на активи, закупени със средства по подмярката, които са в мониторингов период ; 8. разходи за обучения на екипа и членовете на колективния върховен орган във връзка с прилагането на стратегията за местно развитие; 9. разходи, свързани с публични отношения, разходи за организиране на срещи на МИГ, разходи за работа в мрежа, участие на екипа и членовете на колективния върховен орган в срещи с други МИГ и други; 10. разходи за участие на МИГ в дейности на Националната и на Европейската селска мрежа за развитие на селските райони, както и на Европейската ЛИДЕР асоциация и други асоциации на МИГ; 11. финансови разходи, в т. ч. банкови такси за управление на сметки, такси за издаване на изискуеми документи; 12. разходи за мониторинг и оценка на стратегията за BOMP; Б. Разходи за популяризиране на стратегията за BOMP: 1. разходи за проучвания и анализи на съответната територия (териториални, икономически, социални и други анализи и проучвания); 2. разходи за популяризиране, информиране и публичност: а) за създаване и поддръжка на интернет страница;
--	--

	б) за създаване и реализиране на публикации в печатни и електронни медии и излъчвания в радио- и телевизионни медии на покани за организирани събития и други, свързани с популяризиране дейността на МИГ; в) отпечатване на брошури, материали за обучение и други печатни материали, изработване на рекламни материали и други, свързани с популяризиране дейността на МИГ; г) преводи; д) изработка и монтаж на табели и билбордове за популяризиране на МИГ; е) свързани с изготвяне на материали, подпомагащи потенциалните получатели на финансова помощ при разработването на дейности и подготовката на заявления; ж) други разходи за популяризиране, информиране и публичност; 3. разходи за организиране на обучения, семинари и информационни срещи за местни лидери и за уязвими групи и застрашени от бедност целеви групи, включително роми, свързани с подготовка, изпълнение и отчитане на проекти и други, свързани с популяризиране на стратегията за ВОМР и прилагане на подхода. 5. Финансови параметри за проектните предложения – минимален и максимален размер на общите допустими разходи и минимален и максимален размер на безвъзмездната финансова помощ Подпомагането за дейностите по управление, мониторинг и оценка на стратегиите за ВОМР и тяхното популяризиране е в размер на до 25% на сто от общия размер на публичния принос на ЕЗФРСР по стратегията.
--	--

	Планираните разходи за популяризиране на стратегията са 21,43% от общия размер на разходите по мярката. Непреките разходи са в размер на до 15% сто от средствата по мярката. Средствата са планирани до 30.09.2029 г., като за последната година те са 18.75% от общия размер по мярката. - Общият размер на предвидените средства за целия период за изпълнение е 1 400 000 лева; - Разпределението на средствата за разходи за управление, мониторинг и оценка на СВОМР от една страна и тези за популяризиране на стратегията от друга е не повече от 1 100 000 лева и 300 000 лева; - Допустимите разходи, които МИГ планира да използва, както и общия размер на предвидените средства за всеки вид за периода на прилагане на мярката е съгласно финансовия план. 6. Интензитет на финансовата помощ Интензитетът на подпомагане е 100% от допустимите разходи. При одобрение на стратегията, освен споразумение за изпълнение на стратегия за ВОМР, с МИГ ще бъде сключен и административен договор за управление, мониторинг и оценка на стратегията и нейното популяризиране. С него МИГ ще бъде задължена да изпълнява условията, разписани в текста на мярката, поради което тя трябва да бъде внимателно планирана. След извършването на разходите те ще бъдат отчитани от МИГ в ИСУН за верифициране и изплащане на финансовата помощ от Държавен фонд „Земеделие“ – Разплащателна агенция.
--	---

Мерки, които не са част от СПРЗСР 2023-2027 г., но са включени в Регламент (ЕС) 2021/2115	
Марка 8 „Запазване на културното и природно наследство на територията на МИГ и развитие на съпътстващи туристически услуги“	1. Описание на целите Подобряване на условията и качеството на живот сред общността чрез опазване, развитие и популяризиране на културното наследство и културните услуги и природното наследство извън рамките на защитените зони по „Натура 2000“. Обхват на мярката: Цялата територията на МИГ Самоков. 2. Допустими кандидати - Юридически лица с нестопанска цел; - Читалища, регистрирани по Закона за народните читалища. 3. Допустими дейности Предоставя се безвъзмездна финансова помощ за следните допустими за подпомагане дейности по интервенцията: А) Дейности по опазване, развитие и популяризиране на културното наследство и културните услуги: - Проучване и документиране на местната култура, бит, кулинария, история, традиции, музика и изобразително изкуство, традиционни занаяти, обичаи и ритуали; - Представяне и популяризиране чрез организиране на културни събития като: - Временни и постоянни тематични изложби; - Концерти; - Филми, видео клипове или мултимедийни възстановки; - Разработване и разпространяване на информационни материали различни от обикновени брошури (тематични

	изследвания, снимков архив, каталози и други); - Разработване и представяне на макети, възстановяване на елементи от традиционни костюми или предмети от традиционния бит; - Конкурси. - Организиране и провеждане на културни събития - празници, събори, панаири, фестивали и други свързани с местното културно наследство и разнообразяването на културния живот на населението; - Организиране и провеждане на спортни събития, демонстрации, състезания, свързани с местното културно наследство и разнообразяването на културния живот на населението; - Закупуване на оборудване и/или обзавеждане на посетителски центрове за представяне и експониране на местното културно наследство; - Закупуване на съоръжения за туристическа инфраструктура (информационни табели и пътепоказатели за туристическите места и маршрути, съоръжения за безопасност, велоалеи и туристически пътеки), свързани с популяризиране и промотиране на местното културно и природно наследство. Б) Дейности по опазване, развитие и популяризиране на природното наследство и екотуризма извън рамките на защитените зони по „Натура 2000“ - Дейности, свързани с опазването на територии, животни, растения, природни образувания, които не са защитени със закон, но са от особено значение за местната общност, свързани със селския
--	---

	фолклор и обичаи, или са част от селския пейзаж; - Подобряване елементите на природната среда чрез участие на местната общност в управлението и поддръжката на природните дадености и популяризиране на ценни за територията растения, дървесни видове и животни; - Организиране и провеждане на спортни събития, демонстрации, състезания, свързани с местното природно наследство; - Закупуване на оборудване и/или обзавеждане на посетителски центрове за представяне и експониране на местното природно наследство. 4. Допустими разходи: - Разходи свързани с проучване, провеждане на археологически разкопки, консервиране и/или възстановяване на паметници на културата с местно значение. - Разходи за устройство и развитие инфраструктурата на туристически зони. - Разходи за почистване на териториите от ТБО. - Разходи за създаване на местна туристическа и културна инфраструктура, извън тези, които са допустими по мярка от Стратегията на МИГ Самоков. - Реконструкция на съществуващите характерни елементи на територията на МИГ, реставриране и консервиране: - Разходи, свързани с прякото изпълнение на реставрационните, строително-ремонтните и строително-монтажните дейности и непредвидени разходи в размер до 5% от стойността на СМР
--	--

	- Разходи за създаване, съхраняване и обогатяване на сбирки (исторически, етнографски и др.) - Разходи за почистване, съхраняване, възстановяване и поддържане на значими природни и културно-исторически обекти, в т.ч. археологически, както и терените около тях. - Разходи за изготвяне на информационни материали – плакати, статии, радио и телевизионни предавания, атласи и карти на територията, табели и др. - Разходи за закупуване на оборудване и разходи за обзавеждане на сгради, които са част от културното наследство. - Разходи за проучвания и изработване на материали за идентифициране, документиране, изследване и/или съхраняване на нематериалното културно наследство. - Разходи за провеждане на фестивали, събори, организиране на изложби, семинари и др. - Разходи за изграждане на партньорства и създаване на мрежи между различни културни институции/музеи, музейни сбирки, читалища, общини, НПО и частни лица/ - Общи разходи, свързани с: консултации, проучвания, стратегии, хонорари за правни услуги, архитекти, инженери, разработване на продукти, разработване и въвеждане на системи за управление, разработване и разпространение на рекламни и информационни материали, придобиване на патентни права и лицензи, такси и разходи, необходими за изготвяне и изпълнение на
--	---

	дейностите по проекта - в общ размер до 10 % от допустимите разходи. 5. Финансови параметри на проектните предложение - минимален и максимален размер на общите допустими разходи и минимален и максимален размер на безвъзмездната финансова помощ. Финансовата помощ по тази мярка е в размер на 400 000,00 лева. Минималният размер на общите допустими разходи за един проект е 4 889,50 лева; Максималният размер на общите допустими разходи за един проект е 50 000,00 лева; 6. Интензитет на финансовата помощ Интензитетът на финансовата помощ е в размер на 100%. 7. Обективни и измерими критерии за оценка на проектите и тяхната тежест. - Проектът води до формиране на местен материален и/или нематериален туристически продукт, посредством утвърждаване на местна идентичност -10т. - Проектът цели съхраняване, идентифициране, възстановяване и обновяване на природното и културно наследство на територията на МИГ Самоков - 10т - Проектът се изпълнява в на територията на две и повече населени места от територията на МИГ Самоков - 20 т. - Проектът е предложен от кандидат с минимум двугодишен опит в дейността за която кандидатства - 20 т. - Проектът е предложен от кандидат, регистриран повече от 5 години преди датата на одобряване на Стратегията - 20т. - Проектът оказва положително въздействие върху идентифицираните в Стратегията уязвими групи- 20 т. Минимален праг за одобрение на проектно предложение – 20 т.
--	--

6. Финансов план, включващ планираните средства от всеки фонд и всяка от финансиращите програми:

<i>Код на мярката</i>	<i>Име на мярката</i>	<i>Общо за периода на стратегията</i>	
		<i>лева</i>	<i>%</i>
	Мерки, финансирани от СПРЗСР 2023 – 2027 г. (ЕЗФРСР)		
Мярка 1.	Инвестиции в земеделски стопанства	800 000	13.63
Мярка 2.	Инвестиции за преработка на селскостопански продукти	500 000	8.52
Мярка 3.	Инвестиции за неселскостопански дейности	800 000	13.63
Мярка 4.	Инвестиции в основни услуги и дребни по мащаби инфраструктура	1 400 000	23.86
Мярка 5.	Първична преработка и маркетинг на дървесина	267 490	4.56
Мярка 6.	Дейности за сътрудничество и тяхната подготовка (ЕЗФРСР)	300 000	5.11
Мярка 7.	Дейности по управление, мониторинг и оценка на стратегия за ВОМР и нейното популяризиране <i>(До 25% от средствата на ред „Общо средства за стратегията, финансирани от ЕЗФРСР)</i>	1 400 000	23.86
	Мерки, които не са част от СПРЗСР 2023 – 2027 г., но са включени в Регламент (ЕС) № 2021/2115 (финансирани от ЕЗФРСР)		

Мярка 8.	„Запазване на културното и природно наследство на територията на МИГ и развитие на съпътстващи туристически услуги“	399 910	6.82
	ОБЩО СРЕДСТВА ЗА СТРАТЕГИЯТА, ФИНАНСИРАНИ ОТ ЕЗФРСР	5 867 400	100.00

7. Описание на уредбата за управление, мониторинг и оценка, която показва капацитета на местната инициативна група да изпълни стратегията: (не повече от 6 страници);

7.1. Организационна структура на МИГ:

- Организационна структура/схема.

7.2. Управление на МИГ:

- Описание на позициите и изискванията към изпълнителния директор и персонала.	Управителен съвет определя числеността, позициите и персоналия състав на екипа на МИГ, който включва следните позиции: Изпълнителен директор и до двама експерти по прилагане на стратегия за ВОМР. Изпълнителният директор на МИГ Самоков отговаря на следните изисквания: - Завършено висше образование, най-малко степен „магистър“; - Трудов стаж най-малко 5 години; - Управленски опит най-малко 2 години; - Опит в реализиране на проект, програма или стратегия със стойност над 100 000 лева, финансирани от ЕС или от други международни донори. Правомощията на изпълнителният директор са определени в длъжностната му характеристика. Изискванията към Експертите по прилагане на стратегията за ВОМР, са следните: - Завършено висше образование, най-малко степен „бакалавър“; - Трудов стаж най-малко 2 години; - Наличие на опит в реализиране на проекти, договори, финансирани от ЕС или други международни донори.
---	---

7.3. Капацитет на местната инициативна група да изпълни стратегията за ВОМР:

- <i>Административен капацитет;</i>	МИГ Самоков притежава необходимия административен капацитет за успешното реализиране на Стратегия за Водено от общностите местно развитие на територията си за период 2023 – 2027. Богатият опит е натрупан в резултат на успешното изпълнение на следните проекти: Община Самоков е реализирала проект по мярка 19.1 „Помощ за подготвителни дейности“ от мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програма за развитие на селските райони 2014-2020.
--	--

	СНЦ „МИГ Самоков“ е изпълнява проект по подмярка 19.2 „Прилагане на операции в рамките на стратегии за Водено от общностите местно развитие” на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие” от ПРСР 2014-2020 г. МИГ „Самоков“ е изпълнявала проект „Предприемачество за устойчиво развитие на нашите територии” по мярка 19.3 с код на процедурата BG06RDNP001-19.085 и наименование Подбор на проектни предложения за подготвителни дейности за вътрешнотериториално и транснационално сътрудничество по подмярка 19.3 „Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество на местни инициативни групи“ от мярка 19 „Водено от общностите местно развитие” от ПРСР 2014 - 2020 г. МИГ „Самоков“ е изпълнявала проект „Експониране и запазване на традиционния местен поминък на териториите на МИГ „Ардино-Джебел“ и МИГ „Самоков“ за поколенията“ по мярка 19.3 с код на процедурата BG06RDNP001-19.355 „Подбор на проектни предложения за вътрешнотериториално и транснационално сътрудничество по подмярка 19.3 „Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество на местни инициативни групи“ от мярка 19 „Водено от общностите местно развитие” от ПРСР 2014 - 2020 г. МИГ Самоков е изпълнила проект по мярка 19.1 „Помощ за подготвителни дейности“ за изготвяне на стратегия за ВОМР за периода 2023 – 2027 г. Местната инициативна група Самоков е изпълнила и е в процес на изпълнение на следните проекти по мярка 19.3: - Административен договор №РД50-182/14.09.2023 г., за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по
--	--

	Подмярка 19.3 „Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество на местни инициативни групи“ от мярка 19 „Водено от общностите местно развитие”, финансирана от ПРСР 2014 – 2020г. за изпълнение на проект за транснационално сътрудничество със следните партньори – МИГ от Словения и МИГ Чирпан. - Административен договор №РД50-186/21.09.2023г. по вътрешнотериториално сътрудничество по подмярка 19.3 „Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество на местни инициативни групи“ от мярка 19 „Водено от общностите местно развитие” от ПРСР 2014 - 2020 г. Партньори по проект „Дигитална местна общност - иновация за живи селски райони! Това е твоя Live! Дигитален хъб и мобилно приложение за промотиране на характерни за местните територии и общности ресурси“ са СНЦ „МИГ Лясковец-Стражица“, СНЦ „МИГ Белене-Никопол, СНЦ „МИГ Самоков“ и СНЦ „МИГ-Троян-Априлци-Угърчин“.
- Материално – технически капацитет;	МИГ Самоков разполага със самостоятелен офис, който включва помещение за служителите, помещение за провеждане на срещи и заседания, архивно помещение и други. Офисът на МИГ Самоков е с осигурен достъп за хора с увреждания. а за всеки от служителите е осигурено и необходимото офис оборудване и техника за работа. Оборудваните три работни места включват бюра, 1 бр. компютър/ 3 лаптопи, мултифункционално устройство. Сдружението също така разполага с маси, столове, стелажи, интернет и др., обезпечаващи работния процес.

- <i>Финансов капацитет;</i>	Местната инициативна група Самоков има осигурен финансов ресурс в размер на 5,1% от сумата на финансовия ресурс за дейностите, свързани с управление, мониторинг и оценка на стратегията и нейното популяризиране.
7.4. Описание на системата за мониторинг и оценка:	
Мониторингът цели, да се проследи динамичното развитие на индикаторите и натрупаната информация да служи за периодична оценка и предприемане на адекватни действие за изпълнение на СВОМР за постигане на планираните в нея резултати, а мониторинговите данни се събират от легитимни източници на информация. Мониторингът е един постоянен процес на натрупване на реални данни свързани с изпълнението на Стратегията за Водено от общностите местно развитие на МИГ Самоков. За отчитане напредъка в прилагането на стратегията, чрез своите органи за управление, МИГ Самоков ще осъществява процес на наблюдение и оценка, като основната задача е да се контролира качеството на изпълнението на СВОМР като се осигурява информация за финансовите параметри и резултатите от прилагането на стратегията с оглед отчитането на изпълнението ѝ от една страна и взимането на решения по отношение дейността на МИГ и потенциалната необходимост от актуализация от друга. Наблюдението е свързано със систематично и постоянно събиране на данни, анализ и използване на информация за целите на управлението на стратегията за ВОМР и вземането на решения относно конкретни процеси и/или интервенции. Въз основа на получената информация от наблюдението, МИГ ще изготвя годишна оценка, част от годишния доклад на МИГ, като оценката ще дава отговори на следните въпроси: - До каква степен е усвоен заложеният бюджет по мерки; - Доколко балансирано върви прилагането на избраните мерки; - До каква степен са обхванати различните групи заинтересовани страни и територията на МИГ; - До каква степен изпълнението на подпомогнатите проекти допринася за постигането на целите на стратегията за ВОМР; - Какви са наличните проблеми в процеса на прилагане на договорените проекти; - Какви са наличните проблеми в процеса на администриране на стратегията; - Какви са мерките, които следва да бъдат предприети; За да се даде отговор на тези въпроси, процесът на наблюдението ще осигурява актуална информация за показатели, които се основават на количествените цели по мерки и бюджет на стратегията. За да могат да се вземат решение, наблюдението ще включва не само изложените отклонения, но и анализ на причините довели до отклоненията.	
8. Описание на прилагането на хоризонталните принципи на ЕС съгласно чл. 9 от Регламент (ЕС) 2021/1060 при изпълнението на стратегията: (не повече от 2 страници)	

СВОМР е разработена в съответствие с хоризонталните принципи, заложи в чл. 9 на Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета: Зачитането на основните права и спазването на Хартата на основните права на Европейския съюз:

- равенството между мъжете и жените, интегрирането на принципа на равенство между половете и отчитането на социалните аспекти на пола;
- недопускане на всякаква дискриминация, основана на пол, расов или етнически произход, религия или вероизповедание, увреждане, възраст или сексуална ориентация;
- целта за насърчаване на устойчивото развитие, посочена в член 11 от ДФЕС, като се отчитат целите на ООН за устойчиво развитие, Парижкото споразумение и принципа за „ненанасяне на значителни вреди“.

При подготовката на проектното предложение са провели подходящи прозрачни процедури и консултации и те ще продължат и по време на изпълнение, отчитане и мониторинг на заложените проектни дейности в съответствие с хоризонталните принципи на ЕС:

- насърчаване равенството между мъжете и жените - Стратегията на МИГ Самоков се стреми да насърчава равенството между половете чрез включване на мерки и проекти, които подкрепят равнопоставеността и недискриминацията на жените и мъжете във всички аспекти на социалния и икономическия живот. Това включва подкрепа за женското предприемачество, обучение и квалификация, както и осигуряване на равни възможности за участие в процесите на вземане на решения, интегриране на принципа за равенство между половете;
- Недискриминация и равни възможности: Стратегията гарантира, че всички дейности и проекти ще бъдат изпълнявани без дискриминация въз основа на пол, раса, етническа принадлежност, религия или убеждения, увреждания, възраст или сексуална ориентация. Тя също така насърчава активното участие на уязвими групи и хора с увреждания в процесите на планиране и изпълнение на проектите;
- Устойчивото развитие и действията за опазване, защита и подобряване на качеството на околната среда- Стратегията на МИГ Самоков поставя акцент върху устойчивото развитие, като интегрира екологични, социални и икономически аспекти в своите цели и действия. Проектите, финансирани по стратегията, трябва да допринасят за опазването на околната среда, ефективното използване на ресурсите и намаляването на негативните въздействия върху природата.
- Ефективност- Стратегията се стреми към постигане на максимална ефективност при използването на наличните ресурси. Това включва оптимизация на финансовите средства, човешките ресурси и времето, за да се постигнат най-добрите възможни резултати за местната общност.

5. Добавена стойност, сътрудничество и координация

Стратегията насърчава сътрудничеството и координацията между различните заинтересовани страни, включително местни власти, бизнеси, неправителствени организации и граждани. Чрез партньорства и мрежи се цели създаването на синергии и добавена стойност за местното развитие.

6. Иновации

Стратегията подкрепя иновациите и новите технологии като средство за подобряване на конкурентоспособността и качеството на живот в региона. Това може да включва внедряване на нови методи и технологии в различни сектори, като земеделие, туризъм, образование и здравеопазване.

Стратегията за ВОМР на МИГ Самоков е разработена в пълно съответствие с хоризонталните принципи на Европейския съюз, както са посочени в член 9 от Регламент (ЕС) 2021/1060. Тя се стреми да насърчава равенството, недискриминацията, устойчивото развитие, ефективността, сътрудничеството и иновациите, като по този начин допринася за цялостното развитие и благосъстояние на местната общност, насърчаване на социалното приобщаване и намаляването на бедността.